

ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД	1
ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ	2
ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ	3
ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ	4

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО	5
2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО	6
3. ПРИХОДИ	29
4. ДРУГИ ДОХОДИ И ЗАГУБИ ОТ ДЕЙНОСТТА, НЕТНО	30
5. РАЗХОДИ ЗА СУРОВИНИ И МАТЕРИАЛИ	30
6. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА	31
7. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ	32
8. ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА	32
9. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ	33
10. ДАНЪЧНО ОБЛАГАНЕ	33
11. КОМПОНЕНТИ НА ДРУГИЯ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД - РЕЦИКЛИРАНЕ НА ДОХОДИ	34
12. ИМОТИ, МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ	34
13. ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ	35
14. ИНВЕСТИЦИИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ И ЗА ПРОДАЖБА	36
15. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ	36
16. ТЪРГОВСКИ ВЗЕМАНЯ И ПРЕДОСТАВЕНИ АВАНСИ	37
17. ДРУГИ ВЗЕМАНЯ И ПРЕДПЛАТЕНИ РАЗХОДИ	39
18. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	39
19. СОБСТВЕН КАПИТАЛ	40
20. ПАСИВИ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ	41
21. ДЪЛГОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗЕМИ	42
22. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА ПРИ ПЕНСИОНИРАНЕ	42
23. ТЪРГОВСКИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	44
24. КРАТКОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ	44
25. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И ЗА СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ	45
26. ДРУГИ ТЕКУЩИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	45
27. СЕГМЕНТНО ОТЧИТАНЕ	46
28. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК	48
29. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА	54

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО

Момина крепост АД е търговско дружество, регистрирано в България и със седалище и адрес на управление гр. В. Търново, ул. “Магистрална” 23. Съдебната регистрация на дружеството е от 30. 08. 1991 г., решение N 3426/ 1991 г. на Великотърновски окръжен съд като едноличното акционерно дружество “Момина крепост”.

Преобразуването на “Момина крепост” ЕАД в акционерно дружество “Момина крепост” АД е вписано по ф.д. № 3426/91 с решение на ВтОС от 25.04.1997 г. като резултат от раздържавяването на предприятието при масовата приватизация.

1.1. Собственост и управление

Момина крепост АД е публично дружество съгласно Закона за публично предлагане на ценни книжа.

С решение № 20080808154521 от 08.08.2008 г. е вписано в Търговския регистър увеличение на капитала от 282 х. лв. на 1,691 х. лв., чрез издаване на нови 1,409 х. броя безналични поименни акции с право на глас с номинална стойност 1 (един) лев всяка една. Увеличението на капитала е извършено със собствени средства (бонус акции).

Към 31.12.2009 г. разпределението на акционерния капитал на дружеството е както следва:

	%
Софарма АД	49.66
Хидроизомат АД	10.44
Индустриален холдинг Доверие АД	5.07
Други юридически лица	18.15
Физически лица	16.68

Момина крепост АД има едностепенна система на управление със съвет на директорите от трима членове както следва:

д.и.н. Огнян Донев	Председател
Румян Цонев	Член
Минко Минков	Член

Дружеството се представлява и управлява от изпълнителния директор Румян Цонев.

Към 31.12.2009 г. средно-списъчният състав на персонала в дружеството е 198 работници и служители (към 31.12.2008 г.: 211).

1.2. Предмет на дейност

Предметът на дейност на дружеството включва следните видове операции и сделки:

- производство и търговия на пластмасови медицински изделия за еднократна употреба;
- производство и търговия на пластмасови изделия за бита и промишлеността.

1.3. Основни показатели на стопанската среда

Основните показатели на стопанската среда, които оказват влияние върху дейността на дружеството, за периода 2006 – 2009 г. са представени в таблицата по-долу:

Показател	2006	2007	2008	2009
БВП в млн. лева	49,361	56,520	66,728	66,256
Реален растеж на БВП	6.3%	6,2%	6,0%	-5.0%
Инфлация в края на годината	6.5%	12.5%	7,8%	0.6%
Среден валутен курс на щатския долар за годината	1.55	1.42	1.34	1.41
Валутен курс на щатския долар в края на годината	1.49	1.33	1.39	1.36
Основен лихвен процент в края на годината	2.69%	4.58%	5,77%	0.55%
Безработица (в края на годината)	9.12%	6.91%	6.27%	9.13%

Източник: НСИ, БНБ

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО

2.1. База за изготвяне на финансовия отчет

Финансовият отчет на дружеството е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансови отчети (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила на 1 януари 2009 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз.

За текущата финансова година дружеството е приело всички нови и/или ревизирани стандарти и тълкувания, издадени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и респ. от Комитета за разяснения на МСФО, които са били уместни за неговата дейност.

От възприемането на тези стандарти и/или тълкувания, в сила за годишни периоди започващи на 1 януари 2009 г., не са настъпили промени в счетоводната политика на дружеството, освен във въвеждането на новия отчет за всеобхватния доход на мястото на отчета за доходите, и нови и разширяването на вече установени оповестявания, без това да доведе до други промени - в класификацията или оценката на отделни отчетни обекти и операции.

Тези стандарти и тълкувания включват:

- *МСС 1 (променен) Представяне на финансовите отчети (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г.).* Този стандарт въвежда отчет за всеобхватния доход, като поставя акцент на разделението на промените в собствения капитал в резултат на операции със собствениците (капиталови операции) от тези, които не са резултат от операции със собствениците. Общият всеобхватен доход може да бъде представен или в един отчет на всеобхватния доход (обхващайки отчета за доходите и всички ефекти в собствения капитал, които не са резултат от операции със собствениците), или в два отчета – отчет за

доходите и отделен отчет за всеобхватния доход. Допълнително, наименованието на счетоводния баланс е променено на отчет за финансовото състояние, а форматът на отчета за промените в собствения капитал е променен в по-кондензиран вид. Ръководството на дружеството е избрало финално да прилага единен отчет за представяне на компонентите на всеобхватния доход;

- *МСС 23 (променен) Разходи по заеми (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г.).* Този стандарт, в променения си вариант, определя разходите за заеми, с които се финансира придобиването, строителството и производството на квалифицирани активи, да бъдат капитализирани като компонент от цената на придобиване (себестойността) на актива за срока на строителството/изграждането /производството;
- *Подобрения в МСФО (май 2008 г.) – подобрения в МСС 1, 8, 10, 16, 19, 20, 23, 27 (с изключение на свързаните с промените в МСФО 3), 28(с изключение на свързаните с промените в МСФО 3 и съответните промени в МСС 27), 29, 31(с изключение на свързаните с промените в МСФО 3 и съответните промени в МСС 27),34, 36, 38, 39, 40 и 41; МСС 7 във връзка с МСС 16; МСФО 7 и МСС 32 във връзка с МСС 28 и 31 (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г.).* Тези подобрения внасят частични промени в съответните стандарти, основно с цел да премахнат съществуваща непоследователност в правилата и изискванията на отделните стандарти, както и да се внесе по-прецизна терминология на понятията;
- *МСФО 8 Оперативни сегменти (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г.).* Този стандарт е заместил МСС 14. Стандартът изисква “управленски подход” при определянето на сегментите и представянето на сегментната информация в публичните финансови отчети, аналогично на установената вътрешно-управленска отчетност. Във връзка с прилагането на МСФО 8 Оперативни сегменти от 01.01.2009 г. не са настъпили промени в идентифицираните оперативни сегменти.

Ръководството е направило проучване и е определило, че посочените по-долу промени в стандарти и тълкувания, или нови стандарти и тълкувания не биха оказали влияние върху счетоводната политика и върху отчитането на активите, пасивите и резултатите на дружеството доколкото то няма практика и/или статут за подобен тип обекти, сделки и операции, респ. задължение за докладване:

- *МСС 32 (променен) Финансови инструменти:Представяне и МСС 1 (променен) Представяне на финансовите отчети – относно упражняемите финансови инструменти (с пут опция) и задължения възникнали при ликвидация (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г.).* Промените в тези стандарти изискват упражняеми финансови инструменти (с пут опция), както и инструменти, които налагат на предприятие задължение да предостави на друга страна pro rata дял от нетните му активи само в случай на ликвидация, да бъдат класифицирани като компоненти на собствения капитал, ако са налице определени условия;

- *МСФО 2 (променен) Плащане на база акции (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г.) – относно условия за придобиване (на права) и отменяния (анулирания).* Тези промени поясняват определенията за условията за придобиване (на права), въвеждат концепцията за условия за непридобиване (на права) като налагат изискването последните да бъдат отразени в справедливата стойност на датата на предоставянето(споразумяването). Също така са включени правила за счетоводното третиране на условията на непридобиване (на права) и отменянията (анулиранията);
- *МСФО 7 (променен) Финансови инструменти: Оповестявания (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г.).* Промените в стандарта изискват допълнителни оповестявания относно оценяването по справедлива стойност по нива на йерархия на оценките и за ликвидния риск, в частта на деривативните трансакции и активи, използвани за управление на ликвидността;
- *КРМСФО 12 Договори по концесионни услуги (в сила за годишни периоди от 01.01.2008 г. - прието от ЕК за 2009/2010 г.).* Това тълкувание се прилага за договори, при което дружество-оператор от частния сектор участва в изграждането, финансирането, оперирането и поддържането на инфраструктурата, предназначена за услуги от публичния сектор;
- *КРМСФО 13 Програми за лоялност на клиентите (в сила за годишни периоди от 01.07.2008 г. – прието от ЕК за 2009 г.).* Това тълкувание дава пояснение, че в случаите, когато продукти или услуги се продават заедно с някаква форма на стимул за лоялност от страна на клиента, то тези взаимоотношения са многокомпонентни, и вземането по получаваното от клиента възнаграждение се разпределя между отделните компоненти на база справедлива стойност;
- *КРМСФО 14 МСС 19 – Лимит относно актив от дефинирани доходи, минимални изисквания за фондиране и тяхното взаимодействие (в сила за годишни периоди от 01.01.2008 г. – прието от ЕК за 2009 г.).* Това тълкувание дава насоки относно оценяването на ограничението в МСС19 за сумата на надвишението, което може да се признава като актив. То обяснява също и как актив или пасив по пенсия може да бъде повлиян от договорни или законови изисквания за минимално фондиране;
- *КРМСФО 15 Споразумение за изграждане на недвижими имоти (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г. - прието от ЕК за 2010 г.).* Това тълкувание дава пояснения кога и как приходите и разходите от продажба на недвижими имоти следва да бъдат признати, в случай че споразумението между купувач и строител е сключено преди изграждането на имота да е приключило, вкл. по различните случаи и схеми на приложението на МСС11 и МСС18;
- *КРМСФО 16 Хеджиране на нетната инвестиция в чуждестранна дейност(в сила за годишни периоди от 01.10.2008 г. - прието от ЕК за от 01.07. 2009 г.).* Това тълкувание дава пояснения относно хеджирането на нетна инвестиция в чуждестранна дейност, като най-вече съдържа насоки за идентифициране на валутните рискове за квалифицирането на

счетоводно отчитане на хеджирането на нетната инвестиция, както и как дружеството да определи сумата на печалбите и загубите, свързани с нетната инвестиция и с хеджиращия инструмент, за целите на признаването ѝ при освобождаването от инвестицията.

Към датата на издаване за одобряване на този финансов отчет са издадени, но не са все още в сила за годишни периоди, започващи на 1 януари 2009 г., няколко стандарти, променени стандарти и тълкувания, които не са били приети за по-ранно приложение от дружеството. Едни от тях са приети за действащи за 2009 г., но за годишни периоди, започващи след 1 януари 2009 г., а други – за годишни периоди, започващи на и след 1 януари 2010 г. От тях ръководството е преценило, че следните биха имали евентуално потенциален ефект в бъдеще за промени в счетоводната политика и финансовите отчети на дружеството за следващи периоди:

Приети за периоди, започващи поне на 1 януари 2010 година.

- *Подобрения в МСФО (м. април 2009 г.) – подобрения в МСС 1, 7, 17, 18, 36, 38 и 39, както и МСФО2, 5, и 8, и КРМСФО 9 и 16 (основно в сила за годишни периоди от 01.01.2010 г. - не приети от ЕК).* Тези подобрения внасят частични промени в съответните стандарти, основно с цел да премахнат съществуваща непоследователност в правилата и изискванията на отделните стандарти, както и да се внесе по-прецизна терминология на понятията;
- *МСС 24 (променен) Оповестявания за свързани лица (в сила за годишни периоди от 01.01.2011 г. – не е прието от ЕК).* Промените са насочени към подобряване на определението за обхвата и типовете свързани лица, както и въвеждат по-специфично правило за частично изключение от пълно оповестяване по отношение на свързани лица-държавни органи от международно, национално и местно ниво и други предприятия-тяхна собственост.

Допълнително, за посочените по-долу нови стандарти, променени стандарти и приети тълкувания, които са издадени, но все още не са в сила за годишни периоди започващи на 1 януари 2009 г., ръководството е преценило, че следните по-скоро не биха имали потенциален ефект за промени в счетоводната политика и финансовите отчети на дружеството, доколкото неговата дейност не е в посочваните стопански сектори, нито има такава практика или извършва подобни сделки и операции:

А. Приети за периоди, започващи след 1 януари 2009 година

- *МСФО 3 (променен) Бизнес комбинации и свързаните с него промени в МСС27, МСС28, МСС 31, МСС21 и МСФО7 (в сила за годишни периоди от 01.07.2009 г.).* Промените в стандарт МСФО 3 са свързани с: разширяване на определението на “бизнес”, което вероятно би довело до разширяване на обхвата на придобиванията третиран като бизнес комбинации; оценяването на малцинственото (неконтролиращото) участие и представянето на сделките с него; третирането на разходите по придобиванията; оценяването на частта от цената на придобиването под условие и ефектите от нейните последващи промени; оценяване на предишни дялове в придобиваното дружество при поетапното придобиване и третиране на ефектите. Основните промени в МСС 27 са свързани с новото третиране на операциите по промяна на дела на дружеството- майка в

капитала на дъщерно дружество, без да има придобиване или загуба на контрол – такива операции се третират като капиталови сделки между собственици(акционери) в качеството им на собственици (акционери). Поради това последните не водят до отчитане на репутация или респ. на печалби или загуби;

- *МСС 39 (променен) Финансови инструменти: Признаване и оценяване (в сила за годишни периоди от 01.07.2009 г. - приет от ЕК за от 01.11.2009 г.)* – относно хеджирани позиции отговарящи на условията. Направената промяна пояснява, че е разрешено предприятие да даде предназначение на част от промените в справедливите стойности или на паричните потоци на даден финансов инструмент като хеджиран обект;
- *КРМСФО 9 (променен) Повторна оценка на внедрените деривативи и МСС 39 (променен) Финансови инструменти: Признаване и оценяване (в сила за годишни периоди от 30.06.2009 г. - приет от ЕК за 2009 г.)*. Направената промяна установява, че предприятието следва да прецени дали внедрен дериватив трябва да бъде отделен от основния договор, когато то рекласифицира един хибриден финансов актив извън категорията “отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата”. Тази преценка трябва да бъде направена на база обстоятелствата, които съществуват не по-късно от на датата, на която предприятието е станало за първи път страна по договора и датата на значителна промяна в договора, която засяга съществено паричните потоци по него. Ако деривативът не би могъл да бъде надеждно оценен, целият хибриден инструмент трябва да остане класифициран в категорията “отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата”
- *КРМСФО 17 Разпределяне на непарични активи към собствениците (в сила за годишни периоди от 01.07.2009 г. - прието от ЕК за от 01.07.2009 г.)*. Това тълкувание дава пояснения относно признаването на задължение за дивидент и неговата оценка, особено. Когато е предвидено разпределението да става чрез непарични активи.
- *КРМСФО 18 Трансфер на активи от клиенти (в сила за годишни периоди от 01.07.2009 г. - прието от ЕК за от 01.11.2009 г.)*. Това тълкувание дава пояснения за счетоводното третиране на получавани активи от предприятия в сектора на комунални услуги (ютилити) от техни клиенти или трети лица, които осигуряват достъп до и услуги свързани със снабдяване с газ, вода, ток и др.подобни. Тези активи са получавани във връзка с осигуряването на достъп или снабдяването с такъв тип услуги/стоки

Б.Приети за периоди, започващи поне на 1 януари 2010 г.

- *МСФО 2 (променен) Плащане на база акции (в сила за годишни периоди от 01.01.2010 г. - не прието от ЕК)*. Промяната е свързан с уточняване на обхвата и груповите операции базирани на акции, уреждани в парични средства.
- *МСС 32(променен) Финансови инструменти: Представяне (в сила за годишни периоди от 01.02.2010 г. – прието от ЕК за от 01.02.2010 г.)* – относно класификация на емитирани права. Промяната е направена за да внесе пояснение в третирането на права, опции и

варанти за придобиване на фиксиран брой от инструментите на собствения капитал на предприятие за фиксирана сума в каквато и да е валута като инструменти на собствения капитал при условие, че те се предлагат *pro rata* на всички съществуващи собственици на същия клас недеривативни инструменти на собствения капитал.

- *МСФО 9 Финансови инструменти* (в сила за годишни периоди от 01.01.2013 г. – не е приет от ЕК). Новият стандарт замества части от МСС39, като установява принципи, правила и критерии за класификация и оценка на финансовите активи, вкл. хибридните договори. Той въвежда изискване класификацията на финансовите активи да бъде правена на база бизнес модела на предприятието за тяхното управление и на характеристиките на договорените парични потоци на съответните активи, като се въвеждат две основни групи и респ. типа оценки – по амортизируема и по справедлива стойност;
- *КРМСФО 14 Предплащания по минимални изисквания за фондиране по МСС19* (в сила за годишни периоди от 01.01.2011 г. – не е прието от ЕК). Промяната е свързана с пояснения за определяне на съществуващата икономическа изгода като намаление в бъдещите вноски при двата случая, при наличие или не на изискване минимално фондиране за вноски, свързани с бъдеща трудова услуга (стаж);
- *КРМСФО 19 Погасяване на финансови пасиви с инструменти на собствения капитал* (в сила за годишни периоди от 01.07.2010 г. – не е прието от ЕК). Това тълкуване дава пояснения за счетоводното третиране на операции, свързани с изцяло или частично погасяване на финансови задължения към кредитори чрез издаване на инструменти на собствения капитал на предприятието-длъжник – оценка на инструментите на собствения капитал като насрещно възнаграждение и третиране на получените разлики между оценката им и тази на финансовия пасив, определени ограничения на приложение.

Финансовите отчети са изготвени на база историческата цена с изключение на имотите, използвани в собствена дейност и инвестиционните имоти, които са оценени по преоценена/справедлива стойност.

Дружеството води своите счетоводни регистри в български лев (BGN), който приема като негова отчетна валута за представяне. Данните в отчета и приложенията към него са представени в хиляди лева, освен ако нещо друго изрично не е указано.

Представянето на финансов отчет съгласно Международните стандарти за финансови отчети изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, на приходите и разходите и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на финансовия отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях (като в условия на финансова криза несигурностите са по-значителни). Обектите, които предполагат по-висока степен на субективна преценка или сложност, или където предположенията и

приблизителните счетоводни оценки са съществени за финансовия отчет, са оповестени в Приложение № 2.23.

2.2. Сравнителни данни

Дружеството обичайно представя сравнителна информация във финансовия отчет за една предходна година (период).

Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират (и преизчисляват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

През 2009 г. е направена промяна във формата на отчета за доходите на дружеството – въведен е нов отчет за всеобхватния доход, който съдържа финансовите показатели на предишния отчет за доходите, но са включени и измененията на други компоненти на собствения капитал на Момина крепост АД (преоценен резерв на дълготрайни материални активи), които в предходни периоди обичайно са представяни като директно движение в резервите. По този начин е въведен и нов, обобщаващ показател – “всеобхватен доход за годината”. Промяната във формата е направена ретроспективно.

Когато дружеството прилага ретроспективно преизчисление или рекласификация на сравнителни данни при промяна на счетоводна политика и/или корекции от минали години, в отчета за финансовото състояние се представя сравнителна информация и за началото на най-ранния сравнителен период, приет за представяне (за три поредни години).

2.3. Преизчисление на началните салда

През 2009 г. е установена техническа грешка в документите и регистрите, удостоверяващи площта и оценката на определени имоти на дружеството. Поради това е направено ретроспективно преизчисление на началните салда на засегнатите отчетни обекти, ефектите от което са представени отделно, започвайки от най-ранния представен период в настоящия отчет:

Към 1.01.2008 г.:

- в отчета за финансовото състояние: намаление в стойността на инвестиционните имоти - с 420 х.лв. и на отсрочени данъчни пасиви с 42 х.лв. срещу съответстващо намаление в натрупаната неразпределена печалба - с 378 х.лв.;

- в отчета за промените в собствения капитал: намаление на неразпределената печалба с 378 х.лв., нетно от данъци.

През 2008 г. и към 31.12.2008 г.:

- в отчета за финансовото състояние: намаление в стойността на инвестиционните имоти - с 57 х.лв. и на отсрочени данъчни пасиви с 6 х.лв. срещу съответстващо намаление в натрупаната неразпределена печалба - с 51 х.лв.;

- в отчета за всеобхватния доход: намаление на стойността на други доходи/(загуби) от дейността с 57 х.лв. и намаление на стойността на разход за данък върху печалбата с 6 х.лв. и нетната печалба за годината – с 51 х.лв.;

- в отчета за промените в собствения капитал: намаление на неразпределената печалба с 429 х.лв., нетно от данъци.

2.4. Функционална валута и признаване на курсови разлики

Функционална и отчетна валута на представяне на финансовия отчет на дружеството е българският лев. От 1.07.1997 г. левът е фиксиран в съответствие със Закона за БНБ към германската марка в съотношение BGN 1 : DEM 1, а с въвеждането на еврото като официална валута на Европейския съюз - с еврото в съотношение BGN 1.95583 : EUR 1.

При първоначално признаване, сделка в чуждестранна валута се записва във функционалната валута, като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към момента на сделката или операцията. Паричните средства, вземанията и задълженията, като монетарни отчетни обекти, деноминирани в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута като се прилага обменният курс, публикуван от БНБ за последния работен ден на съответния месец. Към 31 декември те се оценяват в български лева, като се използва заключителният обменен курс на БНБ.

Немонетарните отчетни обекти в отчета за финансовото състояние, първоначално деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута като се прилага историческият обменен курс към датата на операцията и последващо не се преоценяват по заключителен курс.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на сделки в чуждестранна валута, или отчитането на сделки в чуждестранна валута по курсове, които са различни от тези, по които първоначално са били признати, се третира в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като текущи приходи и разходи към “други доходи/(загуби) от дейността”, нетно.

2.5. Приходи

Приходите в дружеството се признават на база принципа за начисляване и до степента, до която стопанските изгоди се придобиват от дружеството и доколкото приходите могат надеждно да се измерят.

При продажбите на продукция, стоки и материали приходите се признават, когато всички съществени рискове и ползи от собствеността на стоките преминават у купувача.

При предоставянето на услуги, приходите се признават, отчитайки етапа на завършеност на сделката към датата на отчета за финансовото състояние, ако този етап може да бъде надеждно измерен, както и разходите, извършени по сделката и разходите за приключването ѝ.

Приходите се оценяват на база справедливата цена на продадените продукция, стоки и услуги, нетно от косвени данъци (акциз и данък добавена стойност) и предоставени отстъпки иrabати.

Нетните разлики от промяна на валутните курсове, свързани с парични средства, търговски вземания и задължения, деноминирани в чуждестранна валута, се включват в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато възникнат като се представят нетно към “други доходи/(загуби) от дейността”. Лихвите по банковите текущи сметки също се представят на ред “други доходи/(загуби) от дейността, нетно” в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината)

Приходите от оценка на инвестиционни имоти до справедлива стойност се представят в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на ред “други доходи/(загуби) от дейността, нетно”. В същата статия от отчета се отчитат и реализираните приходи от предоставени инвестиционни имоти на оперативен лизинг.

При продажби на изплащане, приходът се признава на датата на продажбата без инкорпорираните лихви.

2.6. Разходи

Разходите в дружеството се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост, но само доколкото последното не води до признаването на отчетни обекти за активи или пасиви, които на критериите на МСФО и рамката към тях.

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите за които се отнасят, се изпълняват.

Финансовите разходи се представят отделно в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) и се състоят от: разходи за лихви по получени заеми, банкови такси по заеми и гаранции, лихви по финансов лизинг.

2.7. Имоти, машини и оборудване

Имотите, машините и оборудването (дълготрайни материални активи) са представени по:

- преоценена стойност, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка за земи и сгради;
- по себестойност намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка за останалите дълготрайни материални активи.

Първоначално придобиване

При първоначално придобиване имотите, машините и оборудването се оценяват по цена на придобиване (себестойност), която включва покупната цена, митническите такси и всички други преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи основно са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановяеми данъци и др.

При придобиване на имоти, машини и оборудване при условията на разсрочено плащане, покупната цена е еквивалентна на сегашната стойност на задължението, дисконтирано на база на лихвеното равнище по привлечените от дружеството кредитни ресурси с аналогичен матуритет и предназначение.

Дружеството е определило стойностен праг от 500 лв., под който придобитите активи независимо, че притежават характеристиката на дълготраен актив, се изписват като текущ разход в момента на придобиването им.

Последващо оценяване

Избраният от дружеството подход за последваща балансова оценка на имотите е модела на преоценената стойност по МСС 16 – преоценена стойност, намалена с последващо начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка, а за машините и оборудването – модела на себестойността – цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка.

Преоценка на имотите е прието да се извършва от лицензирани оценители обичайно на период от 5 години. Когато тяхната справедлива стойност се променя съществено на по-кратки интервали от време, преоценката може да се извършва по-често.

Последващи разходи

Разходите за ремонти и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършени последващи разходи, свързани с имоти, машини и оборудване, които имат характер на подмяна на определени възлови части и агрегати, или на преустройство и реконструкция, се капитализират към балансовата стойност на съответния актив и се преразглежда остатъчния му полезен живот към датата на капитализация. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от балансовата стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

Методи на амортизация

Дружеството използва линеен метод на амортизация на имотите, машините и оборудването. Амортизирането на активите започва, когато те са на разположение за употреба. Земята не се амортизира. Полезният живот по групи активи е съобразен с физическото износване, спецификата на оборудването, бъдещите намерения за употреба и с предполагаемото морално остаряване.

Срокът на годност по групи активи е както следва:

- сгради – 30-80 г.;
- машини, съоръжения и оборудване – 2-25 г.;
- транспортни средства – 4-17 г.;
- стопански инвентар – 7-11 г.

Определените срокове на полезен живот на дълготрайните активи се преглеждат в края на всеки отчетен период и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира перспективно.

Обезценка на активи

Балансовите стойности на имотите, машините и оборудването подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че балансовата стойност би могла да се отличава трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се изписва до възстановимата стойност на активите. Възстановимата стойност на имотите, машините и оборудването е по-високата от двете: справедлива стойност без разходи за продажба или стойност при употреба. За определянето на стойността при употреба на активите бъдещите парични

потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност като се прилага дисконтова норма преди данъци, която отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете, специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се отчитат в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), освен ако за дадения актив не е формиран преоценъчен резерв. Тогава обезценката се третира като намаление на този резерв и се представя в други компоненти в отчета за всеобхватния доход, освен ако тя не надхвърля неговия размер, и надвишението се включва като разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Печалби и загуби от продажба

Материалните дълготрайни активи се отписват от отчета за финансовото състояние когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “имоти, машини и оборудване” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към “други доходи/(загуби) от дейността” на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината). Частта от “преоценъчния резерв”, отнасяща се за продадения актив, се прехвърля директно към “неразпределена печалба”.

2.8. Нематериални активи

Нематериалните активи са представени във финансовия отчет по цена на придобиване (себестойност), намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка.

В дружеството се прилага линеен метод на амортизация на нематериалните активи при определен полезен живот 3 - 7 години.

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Тогава обезценката се включва като разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Нематериалните активи се отписват от отчета за финансовото състояние когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “нематериалните активи” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към “други доходи/(загуби) от дейността” на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.9. Инвестиционни имоти

Инвестиционни имоти са тези имоти, които дългосрочно се държат от дружеството за доходи от наеми и/или заради вътрешното увеличение на тяхната стойност. Те са представени в отчета за финансовото състояние по тяхната справедлива стойност. Печалбите или загубите от промените в справедливата стойност на инвестиционните имоти се отчитат в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към статия “други доходи/(загуби) от дейността, нетно” за периода,

през който са възникнали. Реализираните приходи от инвестиционни имоти се представят в същата статия от отчета.

Инвестиционните имоти се отписват от отчета за финансовото състояние когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “инвестиционните имоти” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към “други доходи/(загуби) от дейността” в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Трансфери от и към групата “инвестиционните имоти” се прави, когато има промяна в употребата на даден имот. В случай на прехвърляне от “инвестиционни имоти” към “имоти за използване в собствената дейност” активът се завежда в новата си група по намерена историческа цена, която представлява справедливата му стойност към датата на прехвърлянето. Обратно, когато от “имоти за използване в собствената дейност” има прехвърляне към “инвестиционни имоти”, активът се оценява по справедливата му стойност към датата на прехвърлянето, като разликата до балансовата му стойност се третира и представя като компонент на отчета за всеобхватния доход (в други компоненти на всеобхватния доход) и “преоценъчен резерв” на собствения капитал.

2.10. Инвестиции на разположение и за продажба

Първоначално оценяване

Първоначално инвестициите на разположение и за продажба се признават по цена на придобиване, която е справедливата стойност на възнаграждението, което е платено, включително разходите по придобиване, включени в инвестицията .

Последващо оценяване

Притежаваните от дружеството инвестиции, са акции в дружества (малцинствено участие) и са оценени и представени по себестойност, тъй като не се търгуват на активен пазар и за тях няма котировки на пазарни цени, а предположенията за прилагането на алтернативни оценъчни методи са свързани с високи несигурности, за да се достигне до достатъчно надеждно определяне на справедливата им стойност.

Притежаваните инвестиции на разположение и за продажба се преглеждат към всяка дата на отчета за финансовото състояние и при установяване на условия за перманентна обезценка, същата се отразява в в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към статия финансови разходи.

При установяване на условия за обезценка, същата се определя като разлика между балансовата стойност и възстановимата стойност на инвестицията и се отразява в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

При отписването на акции поради продажба се използва методът на средно-претеглена цена, определена към края на месеца, в който се извършва отписването.

Всички покупки и продажби на инвестиции на разположение и за продажба се признават на датата на търгуване на сделката, т.е. датата, на която дружеството се ангажира да закупи или продаде актива.

2.11. Материални запаси

Материалните запаси са оценени по по-ниската от: цена на придобиване (себестойност) и нетната им реализируема стойност.

Разходите, които се извършват, за да доведат даден продукт в неговото настоящо състояние и местонахождение, се включват в цената на придобиване (себестойността), както следва:

- суровини и материали в готов вид – всички доставни разходи, които включват покупната цена, вносни мита и такси, транспортни разходи, невъзстановяеми данъци и други разходи, които допринасят за привездане на материалите в готов за тяхното използване вид;
- готова продукция и незавършено производство – преките разходи на материали и труд и приспадащата се част от производствените непреки разходи при нормално натоварен капацитет на производствените мощности, с изключение на административните разходи, курсовите разлики и разходите по привлечени финансови ресурси.

Включването на постоянните общопроизводствени разходи в себестойността на произвежданата продукция и полуфабрикати се извършва на базата на нормален капацитет.

Избраната от дружеството база за разпределението им по продукти е плановата себестойност на произведената продукция.

При употребата (продажбата) на материалните запаси се използва методът на средно-претеглената цена (себестойност).

Нетната реализируема стойност представлява приблизително определената продажна цена на даден актив в нормалния ход на стопанска дейност, намалена с приблизително определените разходи по довършването в търговски вид на този актив и приблизително определените разходи за реализация.

2.12. Търговски и други вземания

Търговските вземания се представят и отчитат по справедлива стойност на база стойността на оригинално издадената фактура (себестойност), намалена с размера на обезценката за несъбираеми суми. В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при които не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, вземанията се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност, а последващо – по амортизируема стойност, след приспадане на инкорпорираната в тяхната номинална стойност лихва, определена по метода на ефективната лихва.

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави, когато за събираемостта на цялата сума или част от нея съществува висока несигурност. Несъбираемите вземания се изписват, когато правните основания за това настъпят. Обезценката на вземанията се начислява чрез съответна кореспондентна корективна сметка за всеки вид вземане към статията “други разходи за дейността” на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.13. Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и еквиваленти включват касовите наличности, разплащателните сметки и краткосрочните депозити в банки, чийто оригинален матуритет е до 3 месеца .

За целите на изготвянето на отчета за паричните потоци:

- паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20%);
- лихвите по получени инвестиционни кредити се включват като плащания за финансова дейност, а лихвите, свързани с кредити, обслужващи текущата дейност, се включват в оперативна дейност;
- платеният ДДС по покупки на дълготрайни активи от чуждестранни доставчици се посочва на ред “платени данъци”, а при доставка на дълготрайни активи от страната се посочва на ред “плащания към доставчици” към паричните потоци от оперативна дейност, доколкото той участва и се възстановява заедно и в оперативните потоци на дружеството за съответния период (месец).

2.14. Търговски и други задължения

Търговските и другите текущи задължения се отчитат по стойността на оригиналните фактури (цена на придобиване), която се приема за справедливата стойност на сделката и ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените стоки и услуги. В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при които не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, задълженията се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност, а последващо – по амортизируема стойност, след приспадане на инкорпорираната в тяхната номинална стойност лихва, определена по метода на ефективната лихва.

2.15. Лихвоносни заеми и други привлечени финансови ресурси

Всички заеми и други привлечени финансови ресурси са представени по себестойност (номинална сума), която се приема за справедлива стойност на полученото по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми и привлечени ресурси. След първоначалното признаване, лихвоносните заеми и други привлечени ресурси, са последващо оценени по амортизируема стойност, определена чрез прилагане на метода на ефективната лихва. Амортизируемата стойност е изчислена като са взети предвид всички видове такси, комисионни и други разходи, вкл. дисконт или премия, асоциирани с тези заеми. Печалбите и загубите се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като финансови приходи или разходи през периода на амортизация или когато задълженията се отпишат или редуцират.

Лихвоносните заеми и други привлечени финансови ресурси се класифицират като текущи, освен ако и за частта от тях, за която дружеството има безусловно право да уреди задължението си в срок над 12 месеца от датата на финансовия отчет.

2.16. Лизинг

Финансов лизинг

Лизингополучател

Финансовият лизинг, при който се трансферира към дружеството съществената част от всички рискове и стопански ползи, произтичащи от собствеността върху актива под финансов лизинг, се капитализира в отчета за финансовото състояние на лизингополучателя като се представя като имоти, машини и оборудване под лизинг по цена на незабавна продажба или ако е по-ниска - по сегашната стойност на минималните лизингови плащания. Лизинговите плащания съдържат в определено съотношение финансовия разход (лихвата) и припадащата се част от лизинговото задължение (главница), така че да се постигне постоянен лихвен процент за оставащата неизплатена част от главницата по лизинговото задължение. Лихвените разходи се включват в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като финансови разходи (лихва) на база ефективен лихвен процент.

Придобитите под финансов лизинг активи се амортизират на база полезния живот на актива и в рамките на лизинговия срок.

Лизингодател

Финансовият лизинг, при който се трансферира извън дружеството съществената част от всички рискове и стопански изгоди, произтичащи от собствеността върху актива под финансов лизинг, се изписва от състава на стоките на лизингодателя и се представя в отчета за финансовото състояние като вземане със стойност, равна на нетната инвестиция от лизинга. Нетната инвестиция в лизинговия договор представлява разликата между сбора от минималните лизингови плащания по договора за финансов лизинг и негарантираната остатъчна стойност, начислена за лизингодателя, и незаработения финансов доход. Разликата между балансовата стойност на отдадения под финансов лизинг актив и незабавната (справедливата му продажна) стойност се признава в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в началото на лизинговия договор (при предаването на актива) като доход от продажба.

Признаването на заработения финансов приход като текущ лихвен приход се основава на прилагането на метода на ефективната лихва.

Оперативен лизинг

Лизингополучател

Лизинг, при който наемодателят продължава да притежава съществената част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив се класифицира като оперативен лизинг. Поради това активът не се включва в отчета за финансовото състояние на лизингополучателя.

Плащанията във връзка с оперативния лизинг се признават като разходи отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на база линеен метод за периода на лизинга.

Лизингодател

Наемодателят продължава да притежава съществена част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив. Поради това този актив продължава да е включен в състава на

неговите дълготрайни материални активи като амортизацията му за периода се включва в текущите разходи на лизингодателя.

Приходът от наеми от оперативен лизинг се признава на базата на линейния метод в продължение на срока на съответния лизинг. Първоначално направените преки разходи във връзка с договарянето и уреждането на оперативния лизинг, се добавят към балансовата стойност на отдадените активи и се признават на базата на линейния метод в продължение на срока на лизинга.

2.17. Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство

Съгласно българското законодателство дружеството е задължено да плаща вноски във фондовете за социално и здравно осигуряване. Размерът на вноските се определя от Кодекса за социалното осигуряване и Закона за здравното осигуряване – въз основа на доходите за периода. Трудовите отношения с работниците и служителите дружеството, в качеството на работодател, се основават на разпоредбите на Кодекса на труда и на разпоредбите на действащото осигурително законодателство.

Основно задължение на работодателя е да извършва задължително осигуряване на наетия персонал за фонд “Пенсии”, допълнително задължително пенсионно осигуряване, фонд “Общо заболяване и майчинство”, фонд “Безработица”, фонд “Трудова злополука и професионална болест”, фонд “Гарантирани вземания на работниците и служителите” и здравно осигуряване.

Размерите на задължителните социалноосигурителните вноски и начинът на разпределянето им между работодателя и служителя са определени в Кодекса за социално осигуряване (КСО). Допълнително, със Закона за бюджета на ДОО за съответната година се утвърждават размерите на минимален и максимален месечен осигурителен доход, на вноската за фонд ГВРС и диференцираните размери на вноската за ТЗПБ. Размерът на задължителната здравноосигурителна вноска се определя със Закона за бюджета на НЗОК за съответната година, а начинът на разпределянето ѝ между работодателя и служителя е дефиниран в Закона за здравното осигуряване (ЗЗО). Общият размер на вноската за фонд “Пенсии”, ДЗПО в УПФ/ППФ, фонд “ОЗМ”, фонд “Безработица” и здравно осигуряване за 2008 г. и 2009 г. за работещите при условията на трета категория труд, каквито са заетите в дружеството, е както следва:

- за периода 01.01.2008 г. – 31.12.2008 г.:
- за работещите при условията на трета категория труд: 32.5% (от които 19.5% за сметка на работодателя);
- за периода 01.01.2009 г. – 31.12.2009 г.:
- за работещите при условията на трета категория труд: 30.5% (от които 17.5% за сметка на работодателя);
- за периода 01.01.2010 г. – 31.12.2010 г.:
- за работещите при условията на трета категория труд: 28.5% (от които 16.4% за сметка на работодателя).

В допълнение, изцяло за своя сметка работодателят прави осигурителна вноска за фонд “Гарантирани вземания на работниците и служителите” в размер на 0.1% (0.7% за 2008 г.), както и осигурителна вноска за фонд “Трудова злополука и професионална болест”, която е диференцирана за

различните предприятия от 0.4% до 1.1% в зависимост от икономическата дейност на предприятието (съгласно Приложение 2 на ЗБДОО за 2009 г.), за дружеството е 0.7% (0.9% за 2008 г.).

Осигурителните и пенсионни планове, прилагани от дружеството в качеството му на работодател, се основават на българското законодателство и са планове с дефинирани вноски. При тези планове работодателят плаща месечно определени вноски в държавните фондове “Пенсии”, фонд “Общо заболяване и майчинство”, фонд “Безработица”, фонд “Трудова злополука и професионална болест”, фонд “Гарантирани вземания на работниците и служителите”, както и за допълнително задължително пенсионно осигуряване (универсални и професионални пенсионни фондове) - на база фиксираните по закон проценти (посочени по-горе) и няма друго допълнително правно или конструктивно задължение за доплащане във фондовете в бъдеще. Аналогично са задълженията по отношение на здравното осигуряване.

Към дружеството няма създаден и функциониращ частен доброволен осигурителен фонд.

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за персонала под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки (изискуеми в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналетът е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в периода, в който е положен трудът за тях или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удържки) в размер на недисконтираната им сума. Дължимите от дружеството вноски по социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход и задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на начисление на съответните доходи, с които те са свързани.

Към датата на всеки финансов отчет дружеството прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за разходите за самите възнаграждения и разходите за вноски по задължителното обществено и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Съгласно Кодекса на труда работодателят е задължен да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в предприятието може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики тези схеми представляват планове с дефинирани доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на отчета, по която те се представят в отчета за финансовото състояние, коригирана с размера на непризнатите актюерски печалби и загуби, а респ. изменението в стойността им, вкл. признатите актюерски печалби и загуби - в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Разходите за минал стаж се признават веднага в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Към датата на всеки годишен финансов отчет, дружеството назначава сертифицирани актюери, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните му задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране. За целта те прилагат кредитния метод на прогнозните единици. Сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации, деноминирани в български лева.

Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предположения и опита. Тези, които надвишават коридора от 10% спрямо сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи в края на годината се признават незабавно в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) за периода, в който възникват.

Измененията в размера на задълженията на дружеството към персонала за обезщетения при пенсиониране, вкл. и лихвата от разгръщането на сегашната стойност и признатите актюерски печалби или загуби към разходи за персонала в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Доходи при напускане

Съгласно разпоредбите на Кодекса на труда, работодателят има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор, преди пенсиониране, обезщетения за:

- неспазено предизвестие - брутното трудово възнаграждение за един месец;
- поради закриване на предприятието или на част от него, съкращаване в щата, намаляване на обема на работа и спиране на работа за повече от 15 дни и др. – брутното трудово възнаграждение за един месец;
- при прекратяване на трудовия договор поради болест – обезщетение в размер на 2 брутни месечни работни заплати;
- за неизползван платен годишен отпуск - за съответните години за времето, което се признава за трудов стаж.

Дружеството признава задължения към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база анонсиран план, да се прекрати трудовият договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите за доброволно напускане. Доходи при напускане, платими повече от 12 месеца, се дисконтират и представят в отчета за финансовото състояние по тяхната сегашна стойност.

2.18. Акционерен капитал и резерви

Дружеството е акционерно и е задължено да регистрира в Търговския регистър определен размер на **акционерен капитал**, който да служи като обезпечение на вземанията на кредиторите на дружеството. Акционерите отговарят за задълженията на дружеството до размера на своето акционерно участие в капитала и могат да претендират връщане на това участие само в производство по ликвидация или несъстоятелност. Дружеството отчита основния си капитал по номинална стойност на регистрираните в съда акции.

Съгласно изискванията на Търговския закон и устава, дружеството е длъжно да формира и резерв **“фонд Резервен”**, като източници на фонда могат да бъдат:

- най-малко една десета от печалбата, която се отделя докато средствата във фонда достигнат една десета част от акционерния капитал или по-голяма част, определена по решение на Общото събрание на акционерите;

- средствата, получени над номиналната стойност на акциите при издаването им (премиен резерв);
- други източници, предвидени по решение на Общото събрание.

Средствата от фонда могат да се използват само за покриване на годишната загуба и на загуби от предходни години. Когато средствата във фонда достигнат определения в устава минимален размер, средствата над тази сума могат да бъдат използвани за увеличаване на акционерния капитал.

Премийният резерв е формиран от разликата между номиналната и емисионната цена на акция при увеличение на акционерния капитал.

Преоценъчният резерв – имоти, машини и оборудване е формиран от положителната разлика между балансовата стойност на имотите и техните справедливи стойности към датата на извършване на преоценката – 1.01.2008 година.

Ефектът на отсрочените данъци върху преоценъчния резерв е отразен директно за сметка на този резерв. Преоценъчният резерв се прехвърля към натрупани печалби, когато активите се отписват от отчета за финансовото състояние или са напълно амортизирани.

2.19. Финансови инструменти

2.19.1. Финансови активи

Дружеството класифицира своите финансови активи в следните категории: “заеми (кредити) и вземания” и “активи на разположение и за продажба”. Класификацията е в зависимост от същността и целите (предназначението) на финансовите активи към датата на тяхното придобиване. Ръководството определя класификацията на финансовите активи на дружеството към датата на първоначалното им признаване в отчета за финансовото състояние.

Обичайно дружеството признава в отчета за финансовото състояние финансовите активи на “датата на търгуване” - датата, на която то е поело ангажимент да закупи съответните финансови активи. Всички финансови активи се оценяват по тяхната справедлива стойност плюс преките разходи по транзакцията.

Финансовите активи се отписват от отчета за финансовото състояние на дружеството, когато правата за получаване на парични средства от тези активи са изтекли, или са прехвърлени и дружеството е прехвърлило съществената част от рисковете и ползите от собствеността върху актива на друго дружество (лице). Ако дружеството продължава да държи съществената част от рисковете и ползите асоциирани със собствеността на даден трансфериран финансов актив, то продължава да признава актива в отчета за финансовото си състояние, но признава също и обезпечено задължение (заем) за получените средства.

Кредити и вземания

Кредити и вземания са недеривативни финансови активи с фиксирани или установими плащания, които не се котират на активен пазар. Те се оценяват в отчета за финансовото състояние по тяхната

амортизируема стойност при използването на метода на ефективната лихва, намалена с направена обезценка. Тези активи се включват в групата на текущите активи, когато матуритетът им е в рамките на 12 месеца или в обичаен оперативен цикъл на дружеството, а останалите – като нетекущи.

Тази група финансови активи включва: търговски вземания, други вземания от контрагенти и трети лица, парични средства и парични еквиваленти от отчета за финансовото състояние. Лихвеният доход по “кредитите и вземанията” се признава на база ефективна лихва, освен при краткосрочните вземания под 3 месеца, където признаването на такава лихва е неоснователно като несъществено и в рамките на обичайните кредитни условия. Той се представя в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), към „финансови приходи”.

На датата на всеки отчет за финансово състояние дружеството оценява дали са настъпили събития и обстоятелства, които показват наличието на обективни доказателства, налагащи обезценка на кредитите и вземанията.

Финансови активи на разположение и за продажба

Финансовите активи на разположение и за продажба са недеривативни активи, които са придобити с такава цел или не са класифицирани в друга група. Обичайно те представляват акции или дялове в други дружества, придобити с инвестиционна цел и се включват към нетекущите активи, освен ако намерението на дружеството е да ги продава в рамките на следващите 12 месеца и активно търси купувач.

Финансовите активи на разположение и за продажба се оценяват по цена на придобиване - за дружества от затворен тип, за които е трудно да се намерят данни за аналогови пазарни сделки или поради обстоятелството, че бъдещото функциониране на тези дружества е свързано с определени несигурности, за да може да се направят достатъчно разумни и обосновани дългосрочни предположения за изчисляването на справедливата стойност на техните акции чрез други алтернативни оценъчни методи.

Притежаваните инвестиции на разположение и за продажба се преглеждат към всяка дата на финансовия отчет дали са настъпили събития и обстоятелства, които показват наличието на обективни доказателства, че за отделен финансов актив или група активи има обезценка. Те се обезценяват, ако балансовата стойност е по-висока от очакваната им възстановима сума. Сумата на признатата загуба от обезценка е равна на разликата между цената на придобиване, намалена с плащанията и възстановимата им сума, която се приема за равна на сегашната стойност на очакваните прогнозируеми бъдещи парични потоци, дисконтирани по текущ пазарен лихвен процент или чрез нормата на доходност за сходни финансови активи.

2.19.2. Финансови пасиви и инструменти на собствен капитал

Дружеството класифицира дългови инструменти и инструменти на собствен капитал или като финансови задължения или като собствен капитал в зависимост от същността и условията в договор със съответния контрагент относно тези инструменти.

Финансови пасиви

Финансовите пасиви включват заеми (кредити), задължения към доставчици и други контрагенти. Първоначално те се признават в отчета за финансовото състояние по справедлива стойност, нетно от

преките разходи по транзакцията, а последващо – по амортизируема стойност по метода на ефективната лихва.

2.20. Данъци върху печалбата

Текущите данъци върху печалбата са определени в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство – Закона за корпоративното подоходно облагане. Номиналната данъчна ставка за 2009 г. е 10 % (2008 г.: 10%).

Отсрочените данъци върху печалбата се определят чрез прилагане на балансовия пасивен метод за всички временни разлики към датата на финансовия отчет, които съществуват между балансовите стойности и данъчните основи на отделните активи и пасиви.

Отсрочените данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики, с изключение на тези, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Отсрочените данъчни активи се признават за всички намаляеми временни разлики и за неизползваните данъчни загуби, до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да бъде генерирана в бъдеще достатъчна облагаема печалба или да се проявят облагаеми временни разлики, от които да могат да се приспаднат тези намаляеми разлики, с изключение на разликите, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Балансовата стойност на всички отсрочени данъчни активи се преглежда на всяка дата на финансовия отчет и се редуцират до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да се генерира достатъчно облагаема печалба или проявяващи се през същия период облагаеми временни разлики, с които те да могат да бъдат приспаднати или компенсирани.

Отсрочените данъци, свързани с обекти, които са отчетени като други компоненти на всеобхватния доход или друга позиция в отчета за финансовото състояние, също се отчитат директно към съответния компонент на всеобхватния доход или балансова позиция.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват на база данъчните ставки, които се очаква да се прилагат за периода, през който активите ще се реализират, а пасивите ще се уредят (погасят), на база данъчните закони, които са в сила или с голяма степен на сигурност се очаква да са в сила.

Към 31.12.2009 г. отсрочените данъци върху печалбата са оценени при ставка 10% (31.12.2008 г. 10%).

2.21. Доход на акция

Основният доход на акция се изчислява като се раздели нетната печалба или загуба за периода, подлежаща на разпределение между акционерите, притежатели на обикновени акции, на средно-претегления брой на държаните обикновени акции за периода.

Средно-претегленият брой акции представлява броят на държаните обикновени акции в началото на периода, коригиран с броя на обратно изкупените обикновени акции и на новоиздадените такива през периода, умножен по средно-времевия фактор. Този фактор изразява броя на дните, през които конкретните акции са били държани, спрямо общия брой на дните през периода.

При капитализация, допълнителна емисия или разделяне, броят на обикновените акции, които са в обръщение до датата на това събитие, се коригира, за да се отрази пропорционалната промяна в броя на обикновените акции в обръщение така, сякаш събитието се е случило в началото на представения най-ранен период.

2.22. Сегментно отчитане

Дружеството идентифицира своите отчетни сегменти и оповестява информация по сегменти в съответствие с организационната и отчетна структура, използвана от ръководството. Оперативните сегменти са компоненти на бизнеса, които се оценяват редовно от членовете на ръководството, вземащи оперативни решения - като се използва финансова и оперативна информация, изготвена конкретно за сегмента, за целите на текущото наблюдение и оценяване на резултатите от дейността (изпълнението) и разпределението на ресурсите на дружеството.

Оперативните сегменти на дружеството текущо се наблюдават и направляват поотделно, като всеки оперативен сегмент представлява отделна бизнес област, която предлага различни продукти и е носител на различни бизнес ползи и рискове. Оперативните сегменти на дружеството включват бизнес областите по отделни основни видове производство, а именно- производство на медицински изделия и производство на брасови изделия.

Информация по оперативни сегменти

Дружеството използва един измерител – печалба преди лихви и данъци (ЕБИТ) при оценяването на резултатите в оперативните сегменти и за разпределянето на ресурси между тях.

Сегментните активи, пасиви, респ. приходи, разходи и резултати включват тези, които са и могат да бъдат директно относими към съответния сегмент, както и такива, които могат да бъдат разпределени на разумна база. Обичайно това са: а) приходите - от продажби на продукция; б) разходите - за основни суровини и материали, за амортизации, и за възнаграждения на персонал; в) активите - материални запаси и търговски вземания; и г) пасивите – търговски задължения и задължения към персонала. Капиталовите разходи (инвестиции) по бизнес сегменти са отграничени разходи, извършени през периода за придобиване или изграждане на секторни нетекущи активи, които се очаква да бъдат използвани през повече от един период.

Дружеството управлява задълженията по привлечени финансови средства и данъците на ниво предприятие и те не се разпределят на сегментно ниво.

Резултатите от дейности, които се считат за случайни спрямо основните типове операции (дейности) на дружеството, както и неразпределяемите приходи, разходи, пасиви и активи, се отчитат отделно в позиция „Общи на ниво предприятие”. Тези суми по принцип включват: други доходи от дейността, освен ако не произтичат от дейността на конкретен сегмент, лихвени приходи и разходи, реализирани и нереализирани печалби и загуби от сделки с валута, привлечени заеми, разчети по данъци, производствено и административно оборудване с общо предназначение.

Прилаганата счетоводна политика за отчитането по сегменти, се основава на тази, използвана от дружеството за изготвяне на публичните отчети по закон (Приложение № 27).

2.23. Преценки от определящо значение при прилагане счетоводната политика на дружеството. Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност.

2.23.1. Обезценка на вземания

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави към датата на всеки финансов отчет, на индивидуална база. Вземанията, при които са констатирани трудности при тяхното събиране, подлежат на анализ за определяне на частта от тях, която е реално събираема, а останалата част до номинала на съответното вземане се признава в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като загуба от обезценка.

След 180 дни закъснение се счита, че може да има индикатори за обезценка. При преценката на събираемостта на вземанията ръководството прави анализ на цялата експозиция от всеки контрагент с оглед установяване на реалната възможност за събирането им, а не само на ниво просрочени индивидуални вземания от контрагента. При установяване на висока несигурност относно събираемостта на дадено вземане (група вземания) се прави преценка каква част от него(тях) е обезпечена (залог, ипотека, поръчителства) и по този начин е гарантирана събираемостта им (чрез бъдещо възможно реализиране на обезпечението или плащане от поръчител). Вземанията или частта от тях, за които ръководството преценява, че съществува много висока несигурност за събирането им и не са обезпечени, се обезценяват на 100%.

2.23.2. Актюерски изчисления

При определяне на сегашната стойност на дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране са използвани изчисления на актюери, базирани на предположения за смъртност, темп на текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор (Приложение № 22).

2.23.3. Преоценка на имоти, машини и оборудване

Към 31.12.2009 г. ръководството на дружеството е направило анализ на балансовите стойности и ценовите равнища за ключови активи (основно имоти), поради обстоятелството, че за част от имотите не се използват активно в дейността. За целта е назначен е независим експерт-оценител – с негово съдействие да се определи възстановимата стойностна земите и сградите на дружеството. В резултат на неговия доклад, ръководството е взело решение за признаване на обезценка на определени имоти, отчетена в отчета за всеобхватния доход, както следва:

- за 195 х.лв. – за сметка на формирания преоценен резерв и затова е представена към другите компоненти на всеобхватния доход - на статия “(загуба)/печалба от преоценка на имоти, машини и съоръжения (Приложение № 11);
- за 35 х.лв. – за сметка на текущата печалба или загуба за годината и затова е представена към “други разходи за дейността” (Приложение № 8).

3. ПРИХОДИ

	<i>2009</i> <i>BGN '000</i>	<i>2008</i> <i>BGN '000</i>
Вътрешен пазар	4,336	4,458
Износ	1,146	1,552
Общо:	5,482	6,010

Продажби по продукти – вътрешен пазар

	<i>2009</i> <i>BGN '000</i>	<i>2008</i> <i>BGN '000</i>
Бласови изделия	1,387	1,762
Спринцовки с и без игла	1,383	1,282
Системи, сонди, катетри	669	641
Хирургически облекла	409	345
Игли	400	354
Уринаторни торби	88	62
Други изделия	-	12
Общо:	4,336	4,458

Продажби по продукти - износ

	<i>2009</i> <i>BGN '000</i>	<i>2008</i> <i>BGN '000</i>
Спринцовки с и без игли	1,107	1,533
Системи, сонди, катетри	28	-
Хирургически облекла	6	3
Игли	5	14
Бласови изделия	-	2
Общо:	1,146	1,552

4. ДРУГИ ДОХОДИ И ЗАГУБИ ОТ ДЕЙНОСТТА, НЕТНО

	<i>2009</i> <i>BGN '000</i>	<i>2008</i> <i>BGN '000</i>
<i>Приходи от продажба на материали</i>	30	26
<i>Отчетна стойност на продадени материали</i>	(25)	(23)
Печалба от продажба на материали	5	3
<i>Приходи от продажба на стоки</i>	10	5
<i>Отчетна стойност на продадени стоки</i>	(9)	(4)
Печалба от продажба на стоки	1	1
Нетни печалби/(загуби) от курсови разлики по търговски вземания и задължения и разплащателни сметки	15	(8)
Доходи от предоставени права	87	100
Приходи от услуги	97	97
Нетна (загуба)/печалба от преоценка на инвестиционни имоти до справедлива стойност	(67)	23
Други доходи	16	30
Общо:	154	246

<i>Приходите от услуги</i> включват:	<i>2009</i> <i>BGN '000</i>	<i>2008</i> <i>BGN '000</i>
Наеми	65	38
Транспорт услуги	22	46
Други	10	13
Общо:	97	97

5. РАЗХОДИ ЗА СУРОВИНИ И МАТЕРИАЛИ

	<i>2009</i> <i>BGN '000</i>	<i>2008</i> <i>BGN '000</i>
Основни суровини и материали	2,648	3,186
Електроенергия	396	414
Горива и смазочни материали	190	156
Резервни части и технически материали	68	63
Спомагателни материали	32	30
Други	42	55
Общо:	3,376	3,904

МОМИНА КРЕПОСТ АД
ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2009 година

Разходите за основни материали включват:

	2009	2008
	BGN '000	BGN '000
Полипропилен, полиетилен, полистирол, полиамид	1,135	1,702
Игли	374	366
Детайли и компонентиза системи, сонди, катетри, клампи	257	166
Фолио	220	219
Опаковъчни материали	180	130
Нетъкан текстил	166	121
Хартии	105	128
Прегранулирани материали	78	136
Други	133	218
Общо:	2,648	3,186

6. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА

	2009	2008
	BGN '000	BGN '000
Текущи възнаграждения	1,174	1,081
Вноски по социалното осигуряване	242	253
Начислени суми за непозвани отпуски	62	65
Начислени суми за обезщетения при пенсиониране	21	40
Начислени суми за осигуровки върху отпуски	11	12
	1,507	1,451

Начислените суми за обезщетения при пенсиониране включват:

	2009	2008
	BGN '000	BGN '000
Разход за лихви за периода	9	21
Разход за текущ стаж	18	19
Актьорска загуба, призната през периода	(7)	(8)
Общо:	21	32

7. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ

	<i>2009</i> <i>BGN '000</i>	<i>2008</i> <i>BGN '000</i>
Такси за услуги	80	44
Местни данъци и такси	51	55
Абонаментно поддържане	27	19
Транспорт	25	30
Консултантски и одит услуги	26	9
Поддръжка на сгради и оборудване	23	19
Съобщения и комуникации	20	25
Застраховки	20	16
Граждански договори	15	15
Обяви и реклама	11	5
Медицинско обслужване	6	4
Куриерски услуги	5	3
Ремонт на автомобили	4	5
Комисионни за продажби	2	-
Други	-	33
Общо:	315	282

Начислените разходи за годината за одит по закон и други свързани с одита услуги са в размер на 17 х.лв. (2008 г.: 9 х.лв.).

8. ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА

	<i>2009</i> <i>BGN '000</i>	<i>2008</i> <i>BGN '000</i>
Обезценка на активи	51	10
<i>в т.ч. дълготрайни активи</i>	35	-
Брак на материали и готова продукция	15	6
Командировки	10	12
Представителни разходи	7	7
Социални разходи	4	6
Алтернативни данъци	4	5
Глоби и неустойки	1	-
Отписани вземания	-	40
Изложби и панаири	-	4
Други	3	6
Общо:	95	96

9. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ

	2009 BGN'000	2008 BGN'000
Разходи за лихви по заеми	49	59
Лихви по лизинг	1	1
	<u>50</u>	<u>60</u>

10. ДАНЪЧНО ОБЛАГАНЕ

Отчет за всеобхватния доход	2009 BGN '000	2008 BGN '000
Данъчна печалба за годината по данъчна декларация	548	-
Преоценъчен резерв	(17)	-
Данъчна печалба за годината	<u>531</u>	-
Текущ разход за данъци върху печалбата за годината - 10% (2008 г. :10 %)	53	-
<i>Отсрочени данъци върху печалбата от:</i>		
Възникване и обратно проявление на временни разлики	(20)	5
Общо разход за данъци от печалбата, отчетен в отчета за всеобхватния доход	<u>33</u>	<u>5</u>

Равнение на данъчния разход на данъци върху печалбата определен спрямо счетоводния резултат	2009 BGN '000	2008 BGN '000
<i>Счетоводна печалба за годината</i>	323	48
Данъци върху печалбата – 10% (2008 г.: 10%)	32	5
<i>От непризнати суми по данъчни декларации свързани с:</i>		
увеличения – 11 х.лв. (2008 г.: 8 х.лв.)	1	-
Общо разход за данъци върху печалбата, отчетен в отчета за всеобхватния доход	<u>33</u>	<u>5</u>

	BGN'000			BGN'000		
	Стойност преди данък	Икономия от данък	Стойност нетно от данък	Стойност преди данък	Разход за данък	Стойност нетно от данък
(Загуба)/печалба от преоценка на имоти, машини и оборудване	(195)	20	(175)	1,930	(192)	1,738
Друг всеобхватен доход за годината	<u>(195)</u>	<u>20</u>	<u>(175)</u>	<u>1,930</u>	<u>(192)</u>	<u>1,738</u>

11. КОМПОНЕНТИ НА ДРУГИЯ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД - РЕЦИКЛИРАНЕ НА ДОХОДИ

	2009 BGN'000	2008 BGN'000
Преценка на имоти, машини и оборудване <i>(Загуби)/печалби възникнали през годината</i>	(195)	1,930
<i>Данък върху дохода, свързан с компонентите на другия всеобхватен доход</i>	20	(192)
Друг всеобхватен доход за годината, нетно от данък	<u>(175)</u>	<u>1,738</u>

12. ИМОТИ, МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ

	Земи и сгради BGN '000	Машини и съоръжения BGN '000	Транспортни средства BGN '000	Стопански инвентар BGN '000	Разходи за придобиване на ДМА BGN '000	Общо BGN '000
Отчетна стойност						
1 януари 2008	<u>1,552</u>	<u>3,127</u>	<u>332</u>	<u>75</u>	<u>25</u>	<u>5,111</u>
Придобити	-	34	23	1	-	58
Изписани	-	-	-	-	(2)	(2)
Преценка до справедлива стойност	1,925	4	-	-	-	1,929
31 декември 2008	<u>3,477</u>	<u>3,165</u>	<u>355</u>	<u>76</u>	<u>23</u>	<u>7,096</u>
Придобити	19	236	-	-	235	490
Изписани	-	(1)	-	-	(245)	(246)
Трасфер от инвестиционни имоти	119	-	-	-	-	119
Обезценка до възстановима стойност	(230)	-	-	-	-	(230)
31 декември 2009	<u>3,385</u>	<u>3,400</u>	<u>355</u>	<u>76</u>	<u>13</u>	<u>7,229</u>
Натрупана амортизация						
1 януари 2008	<u>147</u>	<u>1,747</u>	<u>248</u>	<u>48</u>	<u>-</u>	<u>2,190</u>
Начислена амортизация за годината	51	298	35	6	-	390
31 декември 2008	<u>198</u>	<u>2,045</u>	<u>283</u>	<u>54</u>	<u>-</u>	<u>2,580</u>
Начислена амортизация за годината	54	297	29	5	-	385
31 декември 2009	<u>252</u>	<u>2,342</u>	<u>312</u>	<u>59</u>	<u>-</u>	<u>2,965</u>

МОМИНА КРЕПОСТ АД
ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2009 година

Балансова стойност 1 януари 2008	<u>1,405</u>	<u>1,380</u>	<u>84</u>	<u>27</u>	<u>25</u>	<u>2,921</u>
Балансова стойност 31 декември 2008	<u>3,279</u>	<u>1,120</u>	<u>72</u>	<u>22</u>	<u>23</u>	<u>4,516</u>
Балансова стойност 31 декември 2009	<u>3,133</u>	<u>1,058</u>	<u>43</u>	<u>17</u>	<u>13</u>	<u>4,264</u>

Към 31 декември 2009 дълготрайните материални активи на Дружеството включват земи на стойност 1,214 х. лв. (31.12.2008 г: 1,217 х. лв., 1.01.2008 г.: 113 х.лв.) и сгради с балансова стойност 1,919 х. лв. (31.12.2008 г: 2,062 х. лв., 1.01.2008 г.: 1,292 х.лв.).

Към 31.12.2009 г. има учредени тежести (залог и ипотека) върху всички дълготрайни материални активи на дружеството във връзка с получени заеми.

13. ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ

Инвестиционните имоти на дружеството са земи.

Салдо на 1 януари 2008 година оригинално отчетено	<u>583</u>
Корекции в минали години	(420)
Салдо на 1 януари 2008 година коригирано	<u>163</u>
Оценка до справедлива стойност към 31 декември, отчетена в отчета за всеобхватния доход (оригинално отчетена)	80
Корекция поради техническа грешка	(57)
Оценка до справедлива стойност към 31 декември, отчетена в отчета за всеобхватния доход (коригирана) (Приложение № 4)	23
Салдо на 31 декември 2008 година оригинално отчетено	<u>663</u>
Корекции в минали години	(477)
Салдо на 31 декември 2008 година коригирано	<u>186</u>
Оценка до справедлива стойност към 31 декември, отчетена в отчета за всеобхватния доход (Приложение № 4)	(67)
Трансфер към дълготрайни активи (Приложение № 12)	(119)
Салдо на 31 декември 2009 година	<u>-</u>

Към 31.12.2009 г. е направена оценка на справедливата стойност на инвестиционните имоти и е отчетена обезценка в отчета за всеобхватния доход в размер на 67 х.лв. и поради промяна на намеренията на ръководството за използването им те са прехвърлени в групата на дълготрайните материални активи.

14. ИНВЕСТИЦИИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ И ЗА ПРОДАЖБА

Инвестициите на разположение и за продажба на стойност 15 х.лв. представляват акции в размер на 0.5 % от капитала на ОЗОФ “Доверие” АД.

15. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ

	31.12.2009	31.12.2008	01.01.2008
	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Материали	674	616	416
Готова продукция	725	471	659
Незавършено производство и полуфабрикати	206	160	135
Стоки	14	1	4
Общо:	1,619	1,248	1,214

Материалите по видове са както следва:

	31.12.2009	31.12.2008	01.01.2008
	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Основни материали	647	581	370
Резервни части	12	17	21
Спомагателни материали	4	5	6
Други	11	13	19
Общо:	674	616	416

Основните материали по видове са както следва:

	31.12.2009	31.12.2008	01.01.2008
	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Игли	256	255	130
Полипропилен, полиетилен и полиамид	189	141	149
Детайли за системи, катетри, сонди, клампи, спекулуми	44	38	22
Нетъкан текстил	45	49	20
Други	113	98	49
Общо:	647	581	370

МОМИНА КРЕПОСТ АД
ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2009 година

Наличната <i>продукция</i> към 31 декември представлява:	31.12.2009	31.12.2008	01.01.2008
	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Спринцовки	271	201	335
Системи, сонди, катетри	174	129	173
Бласови изделия	173	94	64
Игли	47	22	53
Хирургически облекла	43	20	22
Други	17	5	12
Общо:	725	471	659

Незавършеното производство към 31 декември представлява:

	31.12.2009	31.12.2008	01.01.2008
	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Спринцовки	124	113	92
Системи, сонди, катетри	24	23	17
Бласови изделия	37	16	13
Хирургически облекла	8	5	7
Други	12	2	4
Полуфабрикати	1	1	2
Общо:	206	160	135

Към 31.12.2009 г. върху всички налични материални запаси на дружеството има учредени залози като обезпечение по получен банков заем.

16. ТЪРГОВСКИ ВЗЕМАНИЯ И ПРЕДОСТАВЕНИ АВАНСИ

	31.12.2009	31.12.2008	01.01.2008
	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Вземания от клиенти	874	554	512
Обезценка на несъбираеми вземания	(14)	(10)	(9)
	860	544	503
Предоставени аванси на доставчици	11	5	5
Общо:	871	549	508

Обичайно дружеството договаря с клиентите срок на плащане на вземанията по продажби от 60 до 180 дни.

Предоставените към 31 декември 2009 г. *аванси* са за покупка на материали и са текущи.

Дружеството е определило обичаен кредитен период от 180 дни, за който не начислява лихви на клиентите. Забава след този срок е приета от дружеството като индикатор за обезценка. Ръководството преценява събираемостта като анализира експозицията на клиента, възможностите за погасяване и взема решение относно начисляването на обезценка.

МОМИНА КРЕПОСТ АД
ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2009 година

Възрастовата структура на непадежиралите (редовни) търговски вземания е както следва:

	31.12.2009	31.12.2008	01.01.2008
	BGN '000	BGN '000	BGN '000
от 1 до 30 дни	307	338	245
от 31 до 90 дни	305	142	200
от 91 до 180 дни	220	11	31
от 181 до 360	-	9	31
Общо:	832	500	507

Възрастовата структура на просрочените необезценени търговски вземания е както следва:

	31.12.2009	31.12.2008	01/01/2008
	BGN '000	BGN '000	BGN '000
над 180 дни	28	44	-
Общо:	28	44	-

Възрастовата структура на просрочените обезценени търговски вземания е както следва:

	31.12.2009	31.12.2008	01.01.2008
	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Над 360	14	10	9
Обезценка	(14)	(10)	(9)
Общо:	-	-	-

Движение на коректива за обезценка:

	2009	2008	2007
	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Салдо в началото на годината	10	9	46
Отчетени обезценки	6	1	3
Възстановена обезценка	(2)	-	(40)
Салдо в края на годината	14	10	9

17. ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ И ПРЕДПЛАТЕНИ РАЗХОДИ

	<i>31.12.2009</i> <i>BGN '000</i>	<i>31.12.2008</i> <i>BGN '000</i>	<i>01.01.2008</i> <i>BGN '000</i>
Данъци за възстановяване	-	9	11
Съдебни и присъдени вземания	131	168	163
Обезценка на съдебни вземания	(104)	(168)	(163)
	<u>27</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
Предплатени разходи	11	28	7
Други	4	1	8
Общо:	<u>42</u>	<u>38</u>	<u>26</u>

Данъците за възстановяване включват:

	<i>31.12.2009</i> <i>BGN '000</i>	<i>31.12.2008</i> <i>BGN '000</i>	<i>01.01.2008</i> <i>BGN '000</i>
Данъци от печалбата	-	-	11
ДДС	-	9	-
Общо:	<u>-</u>	<u>9</u>	<u>11</u>

Предплатените разходи включват:

	<i>31.12.2009</i> <i>BGN '000</i>	<i>31.12.2008</i> <i>BGN '000</i>	<i>01.01.2008</i> <i>BGN '000</i>
Застраховки	7	6	5
Абонаменти	2	3	2
Пресертификация по ISO	-	17	-
Други	2	2	-
Общо:	<u>11</u>	<u>28</u>	<u>7</u>

18. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	<i>31.12.2009</i> <i>BGN '000</i>	<i>31.12.2008</i> <i>BGN '000</i>	<i>01.01.2008</i> <i>BGN '000</i>
Парични средства в разплащателни сметки	15	2	10
Парични средства в каса	3	1	5
Общо:	<u>18</u>	<u>3</u>	<u>15</u>

19. СОБСТВЕН КАПИТАЛ

Основен акционерен капитал

Към 31.12.2009 г. регистрираният акционерен капитал на Момина крепост АД възлиза на 1,691 х.лв. (31.12.2008 г.: 1,691 х.лв., 1.01.2008 г.: 282 х.лв.), разпределени в 1,691,184 броя акции .

Премийният резерв в размер на 10 х.лв.представлява разликата между номиналната и емисионната цена на акция при увеличението на акционерния капитал на дружеството през 1998 г.

Законовите резерви в размер на 188 х.лв. са формирани от разпределение на печалбата и включват изцяло сумите за фонд “Резервен”.

Преоценъчният резерв - за имоти, машини и оборудване в размер на 1,563 х.лв. е формиран от положителната разлика между балансовата стойност на имотите, машините, оборудването и техните справедливи стойности към датата на преоценката 01.01.2008 г и ефектът от последваща обезценка до възстановима стойност по оценка към 31.12.2009 г. Ефектът на отсрочените данъци върху преоценъчния резерв е отразен директно в този резерв.

Допълнителните резерви в размер на 268 х.лв. са формирани от разпределение на печалби от предходни периоди и нормативно определена преоценка на ДА във връзка с инфлацията.

Основен доход на акция

	<i>2009</i>	<i>2008</i>
Средно претеглен брой акции	1 691 184	1 691 184
Нетна печалба за годината (BGN'000)	<u>290</u>	<u>43</u>
Основен доход на акция (BGN)	<u><u>0.17</u></u>	<u><u>0.03</u></u>

20. ПАСИВИ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ

	<i>временна разлика</i>	<i>данък</i>	<i>временна разлика</i>	<i>данък</i>	<i>временна разлика</i>	<i>данък</i>
	<i>31.12.2009</i>	<i>31.12.2009</i>	<i>31.12.2008</i>	<i>31.12.2008</i>	<i>01.01.2008</i>	<i>01.01.2008</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Имоти, машини и оборудване	3,075	(308)	3,520	(352)	1,698	(170)
<i>в т.ч. Преоценъчен резерв</i>	<i>1,711</i>	<i>(171)</i>	<i>1,913</i>	<i>(191)</i>	-	-
Инвестиционни имоти	107	(11)	174	(17)	152	(15)
Общо пасиви по отсрочени данъци	3,182	(319)	3,694	(369)	1,850	(185)
Начисления за персонал	229	23	235	24	190	19
Обезценка на вземания	156	16	156	16	156	16
Обезценка на материални запаси	15	2	4	1	-	-
Загуба за пренасяне	-	-	89	9	263	27
Общо активи по отсрочени данъци	400	41	484	49	609	62
Нетно салдо на отсрочени данъци върху печалбата (пасиви)	2,782	(278)	3,210	(320)	1,241	(123)

При признаването на отсрочените данъчни активи са взети предвид вероятността отделните разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите на дружеството да генерира достатъчна данъчна печалба.

<i>Отсрочени данъчни (пасиви)/активи</i>	<i>Салдо на 1 януари 2009</i>	<i>Признати в печалбата или загубата за годината</i>	<i>Признати в други компоненти на всеобхватния доход</i>	<i>Признати в отчета за собствения капитал и текущата данъчна декларация</i>	<i>Салдо на 31 декември 2009</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>		<i>BGN '000</i>
Имоти, машини и оборудване	(353)	23	20	2	(308)
Инвестиционни имоти	(17)	6	-	-	(11)
Начисления за персонал	24	(1)	-	-	23
Обезценка на вземания	16	-	-	-	16
Обезценка на материални запаси	1	1	-	-	2
Загуба за пренасяне	9	(9)	-	-	-
Общо	(320)	20	20	2	(278)

МОМИНА КРЕПОСТ АД
ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2009 година

<i>Отсрочени данъчни (пасиви)/активи</i>	<i>Сaldo на 1 януари 2008</i>	<i>Признати в печалбата или загубата за годината</i>	<i>Признати в други компоненти на всеобхватния доход</i>	<i>Признати в отчета за собствения капитал и текущата данъчна декларация</i>	<i>Сaldo на 31 декември 2008</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Имоти, машини и оборудване	(170)	9	(192)	-	(353)
Инвестиционни имоти	(15)	(2)	-	-	(17)
Начисления за персонал	19	5	-	-	24
Обезценка на вземания	16	-	-	-	16
Обезценка на материални запаси	-	1	-	-	1
Загуба за пренасяне	27	(18)	-	-	9
Общо	(123)	(5)	(192)	-	(320)

21. ДЪЛГОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗЕМИ

Дружеството ползва дългосрочен банков заем при следните условия:

Договорен размер:	394 х. евро
Дата на отпускане:	25.01.2007 г.
Лихвен процент:	6 мес.LIBOR + 5.41 , min 7.5 %
Падеж:	25.12.2010 г.
Обезпечение:	залог на дълготрайни материални активи
Цел на кредита:	инвестиция

Сaldo към 31.12.2009 г : 193 х.лв. (31.12.2008 г.: 386 х.лв., 1.01.2008 г: 580 х.лв.)

в т.ч.

краткосрочна част 193 х.лв. (31.12.2008 г.: 193 х.лв., 1.01.2008 г.:194 х.лв.)

В полза на банката е учреден залог върху цялото предприятие Момина крепост АД.

22. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА ПРИ ПЕНСИОНИРАНЕ

Дългосрочните задължения към персонала включват сегашната стойност на задължението на дружеството за изплащане на обезщетения на наетия персонал към датата на отчета за финансовото състояние при настъпване на пенсионна възраст. Съгласно Кодекса на труда всеки служител има право на

МОМИНА КРЕПОСТ АД
ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2009 година

обезщетение в размер на две брутни заплати при пенсиониране, а ако е работил при същия работодател през последните 10 години от трудовия му стаж, обезщетението е в размер на 6 брутни заплати към момента на пенсиониране.

За определяне на тези задължения дружеството е направило актюерска оценка, като е ползвало услугите на сертифициран актюер.

	31.12.2009	31.12.2008	01.01.2008
	BGN '000	BGN '000	BGN '000
<i>Настояща стойност на задължението към 1 януари</i>	169	133	103
<i>Непризната актюерска (загуба) към 1 януари</i>	(17)	(13)	-
Задължение признато в отчета за финансовото състояние към 1 януари	152	120	103
Разход признат в отчета за всеобхватния доход за периода	21	21	19
Нетна актюерска печалба призната за периода	15	19	-
Плащания през периода	(37)	(8)	(2)
<i>Настояща стойност на задължението към 31 декември</i>	138	169	133
<i>Непризната актюерска печалба/(загуба) към 31 декември</i>	13	(17)	(13)
Задължение признато в отчета за финансовото състояние към 31 декември	151	152	120

Изменението на сегашната стойност на задълженията за дългосрочни доходи на персонала е както следва:

	31.12.2009	31.12.2008	01.01.2008
	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Сегашна стойност на задълженията на 1 януари	169	133	103
Разход за лихви за периода	10	8	6
Разход за текущ стаж	18	13	13
Плащания през периода	(22)	(8)	(3)
Актюерска (печалба)/загуба за периода	(37)	23	14
Сегашна стойност на задължението на 31 декември	138	169	133

При определяне на настоящата стойност към 31.12.2009 г. са направени следните актюерски предположения:

- за определяне на дисконтовия фактор е използвана норма на база годишен лихвен процент в размер на 7% направеното предположение се базира на данните за доходността на дългосрочните ДЦК (с 10-годишен матуритет) (2008 г.: 6.2 %, 2007 г.:5.7%);
- предположението за бъдещото ниво на работните заплати се базира на предоставената информация от ръководството на дружеството и е в размер на 5% годишен ръст спрямо предходния отчетен период (2008 г.: 4%, 2007 г: 5%).

МОМИНА КРЕПОСТ АД

ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2009 година

- смъртност – по таблицата за смъртност на НСИ за общата смъртност на населението на България за периода 2005 г. - 2007 г.;
- темп на тежест – между 0 и 9 % в зависимост от пет обособени възрастови групи (2008 и 2007 г.: – между 0 и 20 %).

23. ТЪРГОВСКИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

	<i>31.12.2009</i>	<i>31.12.2008</i>	<i>01.01.2008</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Задължения към доставчици	566	531	564
Получени аванси	2	2	36
Общо:	568	533	600

	<i>31.12.2009</i>	<i>31.12.2008</i>	<i>01.01.2008</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Задължения към доставчици от чужбина	398	234	328
Задължения към доставчици от страната	170	299	272
Общо:	568	533	600

Задълженията към доставчици са текущи, безлихвени и са за получени материали и услуги. Валутните задължения са в щатски долари и евро.

Обичайният среден кредитен период, за който не се начислява лихва по търговски задължения е 180 дни. Дружеството има просрочени търговски задължения в размер на 4 х лв.

24. КРАТКОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ

Дружеството ползва краткосрочен банков заем при следните условия:

Договорен размер:	500 х. лв.
Дата на отпускане:	02.09.2008 г.
Дата на револвиране:	16.09.2009 г.
Лихвен процент:	3 мес.SOFIBOR + 2.92%, min 9.5%
Падеж:	20.12.2010 г.
Обезпечение:	залог на дълготрайни материални активи
Цел на кредита:	оборотни средства

Салдо към 31.12.2009г: 342 х.лв. (31.12.2008 г.: 56 х.лв., 1.01.2008 г: 193 х.лв.)

В полза на банката е учреден залог върху цялото предприятие Момина крепост АД.

25. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И ЗА СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ

	<i>31.12.2009</i> <i>BGN '000</i>	<i>31.12.2008</i> <i>BGN '000</i>	<i>01.01.2008</i> <i>BGN '000</i>
Задължения към персонала, в т.ч.:	138	134	121
<i>текущи задължения</i>	76	69	65
<i>начисления за непозвани компенсируеми отпуски</i>	62	65	56
Задължения по социалното осигуряване, в т.ч.:	42	43	43
<i>текущи задължения</i>	32	31	33
<i>начисления за непозвани компенсируеми отпуски</i>	10	12	10
	180	177	164

26. ДРУГИ ТЕКУЩИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

	<i>31.12.2009</i> <i>BGN '000</i>	<i>31.12.2008</i> <i>BGN '000</i>	<i>01.01.2008</i> <i>BGN '000</i>
Задължения за данъци	74	-	28
Задължения по грешно преведени суми	33	-	-
Удръжки от работните заплати	9	10	7
Други	7	11	10
Общо:	122	21	45

До датата на издаване на настоящия отчет в дружеството са извършени ревизии и проверки, както следва:

- по ДДС – до 31.10.2006 г.
- пълна данъчна ревизия – до 31.12.2005 г.
- Национален осигурителен институт –31.10.2006 г.

Данъчна ревизия се извършва в петгодишен срок от изтичане на годината, през която е подадена данъчната декларация за съответното задължение. Ревизията потвърждава окончателно данъчното задължение на съответното дружество-данъчно задължено лице, освен в изрично предвидените от законодателството случаи.

27. СЕГМЕНТНО ОТЧИТАНЕ

Сегментното отчитане в дружеството е организирано на база производство на основни групи продукти.

Сегментни приходи, разходи и резултати:

	<i>Медицински изделия</i>		<i>Бласови изделия</i>		<i>Общо</i>	
	<i>2009</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>2008</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Приход на сегмента	4,096	4,246	1,386	1,764	5,482	6,010
Себестойност на продажбите	(3,381)	(3,742)	(899)	(1,208)	(4,280)	(4,950)
Брутен марж на продажбите	715	504	487	556	1,202	1,060
Други доходи	123	153	-	2	123	155
Разходи по администрирането на производството	(661)	(825)	(214)	(327)	(875)	(1,152)
Печалба на сегмента преди лихви и данъци	177	(168)	273	231	450	63
Общи за предприятието оперативни доходи от дейността	-	-	-	-	31	91
Общи за предприятието оперативни разходи от дейността	-	-	-	-	(108)	(46)
Печалба от оперативната дейност	-	-	-	-	373	108
Финансови разходи	-	-	-	-	(50)	(60)
Печалба преди данъци върху печалбата	-	-	-	-	323	48
Разход за данъци върху печалбата	-	-	-	-	(33)	(5)
Нетна печалба за годината	-	-	-	-	290	43

Активите и пасивите по сегментите включват:

	<i>Медицински изделия</i>		<i>Бласови изделия</i>		<i>Общо</i>	
	<i>2009</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>2008</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Дълготрайни активи	2,093	2,267	994	879	3,087	3,146
Материални запаси	1,265	956	354	257	1,619	1,213
Вземания от свързани предприятия	45	14	-	-	45	14
Търговски вземания	557	468	286	76	843	544
Активи на сегмента	3,960	3,705	1,634	1,212	5,594	4,917
Неразпределени активи	-	-	-	-	1,281	1,654
Общо активи	-	-	-	-	6,875	6,571

МОМИНА КРЕПОСТ АД
ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2009 година

Задължения към персонала	66	69	14	5	80	73
Търговски задължения	462	451	55	10	517	461
Пасиви на сегмента	528	520	69	15	597	534
Неразпределени пасиви					1,237	1,111
Общо пасиви					1,834	1,645

	<i>Медицински изделия</i>		<i>Бласови изделия</i>		<i>Общо</i>	
	2009	2008	2009	2008	2009	2008
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Капиталови разходи	34	15	202	13	236	28
Амортизация в т.ч.					385	392
по сегменти	237	249	72	59	309	308
Обща за предприятието					76	84

Приходите от продажби на продукцията на дружеството според местонахождението на клиентите са както следва:

	2009	2008
	BGN'000	BGN'000
България	4,336	4,458
Европа	1,008	1,414
Азия	138	138
Общо:	5,482	6,010

През 2009 г. дружеството е реализирало продажби на ключови клиенти в следния размер и относителен дял:

	2009		2008	
	BGN'000	%	BGN'000	%
Клиент 1	1,108	17	851	11
Клиент 2	856	13	1,105	15

Продажбите засягат основно оперативен сегмент медицински изделия.

28. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК

Структурата на финансовите активи и пасиви на дружеството към 31 декември по категории е посочена по-долу. . Тя включва следните категории финансови инструменти:

	<i>31.12.2009</i>	<i>31.12.2008</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Финансови активи		
Финансови активи на разположение и за продажба	15	15
Вземания, в т.ч.	936	559
<i>Вземания от свързани предприятия</i>	45	14
<i>Търговски вземания</i>	860	544
<i>Други вземания</i>	31	1
Парични средства и парични еквиваленти	18	3
Общо финансови активи	969	577
Финансови пасиви		
Финансови пасиви по амортизирана стойност, в т.ч.:		
<i>Банкови заеми</i>	535	442
<i>Търговски и други задължения</i>	614	552
Общо финансови пасиви	1,149	994

В хода на обичайната си стопанска дейност дружеството може да бъде изложено на различни финансови рискове, най-важните от които са: пазарен риск (включващ валутен риск, риск от промяна на справедливата стойност и ценови риск), кредитен риск, ликвиден риск и риск на лихвено-обвързани парични потоци. Общото управление на риска е фокусирано върху трудностите при прогнозиране на финансовите пазари и достигане минимизиране на потенциалните отрицателни ефекти, които могат да се отразят върху финансовите резултати и състояние на дружеството. Текущо финансовите рискове се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, въведени, за да се определят адекватни цени на продуктите и услугите на дружеството и на привлечения от него заеман капитал, както и да се оценят адекватно пазарните обстоятелства на правените от него инвестиции и формите за поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

Управлението на риска се осъществява текущо от управлението на дружеството съгласно политиката определена от Съвета на директорите. Последният е приел основни принципи за общото управление на финансовия риск, на базата на които са разработени конкретни процедури за управление на отделните специфични рискове, като валутен, ценови, лихвен, кредитен и ликвиден, и за риска при използването на недеривативни инструменти.

Валутен риск

Дружеството извършва своята дейност при активен обмен с чуждестранни доставчици и клиенти. Поради това то е изложено на валутен риск, основно спрямо щатския долар. Част от обема от приходите

МОМИНА КРЕПОСТ АД
ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2009 година

на дружеството се формират от износ на продукцията, договорена за плащане в щатски долари. Същевременно, дружеството доставя част от основните си суровини и материали също в щатски долари. Валутният риск е свързан с негативното движение на валутния курс на щатския долар спрямо българския лев при бъдещите стопански операции, по признатите валутни активи и пасиви, и относно нетните инвестиции в чуждестранни дружества .

Останалата част от операциите на дружеството обичайно са деноминирани в български лева и/или в евро.

Активите и пасивите, деноминирани в български левове и чуждестранна валута са представени, както следва:

<i>31 декември 2009</i>	в USD BGN '000	в EUR BGN '000	в BGN BGN '000	Общо BGN '000
Финансови активи на разположение и за продажба	-	-	15	15
Кредити и вземания	26	271	639	936
Парични средства и парични еквиваленти	-	13	5	18
Общо финансови активи	26	284	659	969
Банкови заеми	-	193	342	535
Търговски и други задължения	332	97	185	614
Общо финансови пасиви	332	290	527	1,149
<i>31 декември 2008</i>	в USD BGN '000	в EUR BGN '000	в BGN BGN '000	Общо BGN '000
Финансови активи на разположение и за продажба	-	-	15	15
Кредити и вземания	26	250	283	559
Парични средства и парични еквиваленти	-	1	2	3
Общо финансови активи	26	251	300	577
Банкови заеми	-	386	56	442
Търговски и други задължения	234	-	318	552
Общо финансови пасиви	234	386	364	994

Анализ на валутната чувствителност

Ефектът от валутната чувствителност при 10% увеличение/намаление на текущите обменни курсове на българския лев спрямо щатския долар на база структурата на валутните активи и пасиви към 31 декември и при предположение, че се игнорира влиянието на останалите променливи величини е измерен и представен като влияние върху финансовия резултат след облагане с данъци и върху собствения капитал.

	USD	
	2009 BGN '000	2008 BGN '000
Финансов резултат +	28	19
Натрупани печалби +	28	19
Финансов резултат -	(28)	(19)
Натрупани печалби -	(28)	(19)

При увеличение с 10% на курса на щатския долар спрямо българския лев крайният ефект върху печалбата на дружеството (след облагане) за 2009 г. би бил намаление с 28 х.лв. (10 %), а за 2008 г. – 19 х.лв. (44 %). Същият стойностен ефект би имало и върху собствения капитал – компонент „неразпределени печалби“. Най-голямо влияние върху това намаление оказват търговските задължения.

При намаление с 10% на курса на щатския долар спрямо българският лев крайният ефект върху печалбата на дружеството (след облагане) би бил равен и реципрочен на посочения по – горе резултат при увеличението.

Ръководството е на мнение, че посочения по-горе анализ на валутната чувствителност на база балансова структура на валутните активи и пасиви отразява и валутната чувствителност на дружеството през годината.

Ценови риск

Дружеството е изложено на ценови риск от евентуално нарастване на доставните цени на суровините и материалите.

За минимизиране на това влияние дружеството прилага фирмена стратегия, целяща оптимизиране на производствените разходи, валидиране на алтернативни доставчици предлагащи изгодни търговски условия, разширяване на номенклатурата чрез разработване на нови за пазара генерични продукти и не на последно място гъвкава маркетингова и ценова политика.

Кредитен риск

Кредитен е рискът, при който клиентите на дружеството няма да бъдат в състояние да изплатят изцяло и в обичайно предвидените срокове дължимите от тях суми по търговските вземания. Последните са представени в отчета за финансовото състояние в нетен размер, след приспадане на начислените обезценки по съмнителни и трудносъбираеми вземания. Такива обезценки са направени където и когато са били налице събития, идентифициращи загуби от несъбираемост съгласно предишен опит.

Отсрочени плащания (продажби на кредит) се предлагат само на клиенти, които имат дълга история и търговско сътрудничество с дружеството, добро финансово състояние и липса на нарушения при спазването на договорените кредитни условия.

Събираемостта на вземанията се контролира директно от изпълнителния директор и главния счетоводител. Отговорността им е оперативно да контролират и регулират вземанията съобразно обективните дадености на пазара и потребностите на дружеството.

МОМИНА КРЕПОСТ АД
ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2009 година

Ликвиден риск

Ликвидният риск се изразява в негативната ситуация дружеството да не бъде в състояние да посрещне безусловно всички свои задължения съгласно техния падеж.

Външни източници на финансиране са банките и други постоянни партньори. Съществено влияние върху ликвидността на дружеството може да окаже изменението на курса на долара във връзка с доларовите позиции на руския пазар и динамиката на пазара, ако се отклони от прогнозните очаквания. С цел изолиране евентуалния ликвиден риск, дружеството работи със система от алтернативни механизми за действие и прогнози, крайният ефект от което е поддържането на добра ликвидност, респективно способност за финансиране на стопанската си дейност. Това се допълва от текущо наблюдение на падежите на активите и пасивите и контрол върху изходящите парични потоци.

Матуритетен анализ

По-долу са представени финансовите недеривативни активи и пасиви на дружеството, групирани по остатъчен матуритет, определен спрямо договорения матуритет към датата на отчета за финансовото състояние. Таблицата е изготвена на база на недисконтирани парични потоци и най-ранна дата, на която вземането и респ. задължението е изискуемо. Сумите включват главници и лихви.

<i>31 декември 2009</i>	до 1 м BGN '000	от 1 до 3 м BGN '000	от 3 до 6 м BGN '000	от 6 до 12 м BGN '000	от 1 -до 2 г BGN '000	от 2 -до 5 г BGN '000	Общо BGN '000
Финансови активи на разположение и за продажба	-	-	-	-	-	15	15
Вземания	437	312	131	56	-	-	936
Парични средства и парични еквиваленти	18	-	-	-	-	-	18
Общо активи	455	312	131	56	-	15	969
Банкови заеми	17	34	52	477	-	-	580
Търговски и други задължения	601	-	-	-	-	13	614
Общо пасиви	618	34	52	477	-	13	1,194
<i>31 декември 2008</i>	до 1 м BGN '000	от 1 до 3 м BGN '000	от 3 до 6 м BGN '000	от 6 до 12 м BGN '000	от 1 -до 2 г BGN '000	от 2 -до 5 г BGN '000	Общо BGN '000
Финансови активи на разположение и за продажба	-	-	-	-	-	15	15
Вземания	304	143	59	9	44	-	559
Парични средства и парични еквиваленти	3	-	-	-	-	-	3
Общо активи	307	143	59	9	44	15	577
Банкови заеми	18	76	38	128	201	-	461
Търговски и други задължения	252	32	235	8	17	8	552
Общо пасиви	270	108	273	136	218	8	1,013

Риск на лихвоносните парични потоци

В структурата на активите на дружеството лихвоносните активи са представени от паричните средства, които са с фиксиран лихвен процент. От друга страна, привлечените средства на дружеството под формата на дългосрочни и краткосрочни заеми са обичайно с променлив лихвен процент. Това обстоятелство частично поставя паричните потоци на дружеството в зависимост от лихвен риск.

Ръководството на дружеството текущо наблюдава и анализира неговата експозиция спрямо промените в лихвените равнища. Измерва се ефектът върху финансовия резултат и собствения капитал при промяна с определени пунктове или проценти. Изчисленията се правят за значителните лихвоносни позиции.

31 декември 2009	безлихвени	с плаващ лихвен %	с фиксиран лихвен %	Общо
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Финансови активи на разположение и за продажба	15	-	-	15
Вземания	936	-	-	936
Парични средства и парични еквиваленти	-	-	18	18
Общо финансови активи	951	-	18	969
Банкови заеми	-	535	-	535
Търговски и други задължения	614	-	-	614
Общо финансови пасиви	614	535	-	1,149
31 декември 2008 г	безлихвени	с плаващ лихвен %	с фиксиран лихвен %	Общо
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Финансови активи на разположение и за продажба	15	-	-	15
Вземания	559	-	-	559
Парични средства и парични еквиваленти	-	-	3	3
Общо финансови активи	574	-	3	577
Банкови заеми	-	442	-	442
Търговски и други задължения	536	16	-	552
Общо финансови пасиви	536	458	-	994

Таблицата по-долу показва чувствителността на дружеството при възможни промени с 50 пункта в лихвения процент на база структурата на активите и пасивите към 31 декември и при предположение, че се игнорира влиянието на останалите променливи величини. Ефектът е измерен и представен като влияние върху финансовия резултат след облагане с данъци и върху собствения капитал.

2009 година			
	Увеличение/ намаление на лихвения процент	Ефект върху финансовия резултат след облагане печалба/(загуба)	Ефект върху собствения капитал увеличение/(намаление)
BGN	увеличение	2	2
BGN	намаление	(2)	(2)
2008 година			
	Увеличение/ намаление на лихвения процент	Ефект върху финансовия резултат след облагане печалба/(загуба)	Ефект върху собствения капитал увеличение/(намаление)
BGN	увеличение	2	2
BGN	намаление	(2)	(2)

Управление на капиталовия риск

С управлението на капитала дружеството цели да създаде и поддържа възможности то да продължи да функционира като действащо предприятие и да осигурява съответната възвращаемост на инвестираните средства на акционерите, стопански ползи на другите заинтересовани лица и участници в неговия бизнес, както и да поддържа оптимална капиталова структура, за да се редуцират разходите за капитала.

Дружеството текущо наблюдава осигуреността и структурата на капитала на база съотношението на задлъжнялост.

В таблицата по-долу са представени съотношенията на задлъжнялост на база структура на капитала към 31 декември:

	31.12.2009 BGN '000	31.12.2008 BGN '000
Общо дългов капитал, в т.ч:	1,103	975
Заеми от банки	535	442
Търговски задължения	568	533
Намален с: паричните средства и паричните еквиваленти	18	3
Нетен дългов капитал	1,085	972
Общо собствен капитал	5,041	4,926
Общо капитал	6,126	5,898
Съотношение на задлъжнялост	17.71%	16.48%

Справедливи стойности

Справедливата стойност най-общо представлява сумата, за която един актив може да бъде разменен или едно задължение да бъде изплатено при нормални условия на сделката между независими, желаещи и информирани контрагенти. Политиката на дружеството е да оповестява във финансовите си отчети справедливата стойност на финансовите активи и пасиви, най-вече за тези, за които съществуват котировки на пазарни цени.

Справедливата стойност на финансовите инструменти, които не се търгуват на активни пазари се определя чрез оценъчни методи, които се базират на различни оценъчни техники и предположения на ръководството, направени на база пазарните условия към датата на финансовия отчет.

Концепцията за справедливата стойност предполага реализиране на финансови инструменти чрез продажба. В повечето случаи, обаче, особено по отношение на търговските вземания и задължения, кредитите и депозитите, дружеството очаква да реализира тези финансови активи и чрез тяхното цялостно обратно изплащане или респ. погасяване във времето. Затова те се представят по тяхната амортизируема стойност.

Също така голямата част от финансовите активи и пасиви са или краткосрочни по своята същност (търговски вземания и задължения, краткосрочни заеми) и поради това тяхната справедлива стойност е приблизително равна на балансовата им стойност.

Доколкото все още не съществува достатъчно разработен пазар, със стабилност и ликвидност за покупки и продажби на някои финансови активи и пасиви, за тях няма на разположение достатъчно и надеждни котировки на пазарни цени.

Ръководството на дружеството счита, че при съществуващите обстоятелства представените в отчета за финансовото състояние оценки на финансовите активи и пасиви са възможно най-надеждни, адекватни и достоверни за целите на финансовата отчетност.

29. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА

<i>Свързани лица</i>	<i>Вид на свързаност</i>	<i>Период на свързаност</i>
Софарма АД	Дружество – основен акционер	2008 г. и 2009 г.
Доверие Обединен Холдинг АД	Дружество под общ контрол, чрез ключов управленски персонал	2008 г. и 2009 г.
Телекомплект АД	Дружество- акционер със значително влияние в основния акционер	2008 г. и 2009 г.
Донев Инвестмънтс АД	Дружество- акционер със значително влияние в основния акционер	2008 г. и 2009 г.
Финансова Консултантска компания ЕООД	Дружество- акционер със значително влияние в основния акционер	От 27.08.2008 г. и 2009 г.
Телсо АД	Дружество- акционер със значително влияние в основния акционер	до 05.08.2008 г.
	Дружество под общ контрол	от 06.08.2008 г. и 2009 г.

МОМИНА КРЕПОСТ АД**ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2009 година**

Софарма Трейдинг АД	Дъщерно дружество на основния собственик	2008 г. и 2009 г.
Бългаска роза Казанлък АД – в ликвидация	Дружество под общ контрол	2008 г. и 2009 г.
Фармахим Холдинг ЕАД	Дружество под общ контрол	2008 г. и 2009 г.
НИХФИ АД	Дружество под общ контрол	2008 г. и 2009 г.
Фармалогистика АД	Дъщерно дружество на основния собственик	2008 г. и 2009 г.
Софарма Поланд	Дъщерно дружество на основния собственик	2008 г. и 2009 г.
Софарма Здравит	Дъщерно дружество на основния собственик	2008 г. и 2009 г.
Ростболканфарм	Дъщерно дружество на основния собственик	2008 г. и 2009 г.
Софарма САЩ	Дъщерно дружество на основния собственик	2008 г. и 2009 г.
Електронкомерс ЕООД	Дъщерно дружество на основния собственик	2008 г. и 2009 г.
Минералкомерс АД	Дъщерно дружество на основния собственик	2008 г. и до 30.9.2009 г.
Биофарминженеринг АД	Дружество под общ контрол	от 1.10.2009 г.
Витамина АД	Дъщерно дружество на основния собственик	2008 г. и 2009 г.
Иванчич и синове ООД	Дъщерно дружество на основния собственик	от 18.01.2008 г. и 2009 г.
Българска роза Севтополис АД	Дъщерно дружество на основния собственик	от 10.04.2008 г. и 2009 г.
Софарма Билдингс АДСИЦ	Дъщерно дружество на основния собственик	2008 г. и 2009 г.
Екстаб Корпорейшън	Дъщерно дружество на основния собственик	от 04.08.2008 г. и 2009 г.
Бриз ООД	Дъщерно дружество на основния собственик	от 1.08.2009 г.
Сфарм Инвестмънтс Лимитид	Дъщерно дружество на основния собственик	от 1.12.2009 г.
Унифарм АД	Дружество под общ контрол	от 08.04.2008 г. до 30.9.2009 г.
Калиман РТ АД	Дружество под общ контрол	от 1.10.2009 г.
Сейба Аптеки и дрогерии АД	Дружество под общ контрол	2008 г. и 2009 г.
Софарма Трейдинг 2006 АД	Дружество под общ контрол	2008 г. и 2009 г.
Софийски аптеки АД	Дружество под общ контрол	2008 г. и 2009 г.
Ес Си Ес Франчайз АД (Санита Франчайзинг АД)	Дружество под общ контрол	2008 г. и 2009 г.
Софарма Имоти АДСИЦ	Дружество под общ контрол	2008 г. и 2009 г.
София Информ АД	Дружество под общ контрол	2008 г. и 2009 г.
Елфарма АД	Дружество под общ контрол	2008 г. и 2009 г.
Софконсулт груп АД	Дружество под общ контрол	2008 г. и 2009 г.
Софпринт груп АД	Дружество под общ контрол	2008 г. и 2009 г.
Софарма Логистика АД	Дружество със значително влияние от основния акционер	2008 г. и 2009 г.
Хидроизомат АД	Основен акционер	2008г.
Индустриален Холдинг Доверие АД	Дружество под общ контрол, чрез ключов управленски персонал	2008г.
ОЗОФ Доверие	Дружество под общ контрол	2008 г. и 2009 г.
Медика здраве ЕООД	Дружество под общ контрол	2008 г. и 2009 г.
Медика АД	Дружество под общ контрол	2008 г. и 2009 г.
МЦ Доверие	Дружество под общ контрол	2008 г. и 2009 г.
Българско вино ООД	Дружество под общ контрол	2008 г. и 2009 г.
Вит АД	Дружество под общ контрол	2008 г. и 2009 г.

МОМИНА КРЕПОСТ АД
ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2009 година

Вземанията от свързани предприятия в размер на 45 х.лв. (31.12.2008 г.: 14 х.лв.) са от Софарма Трейдинг АД. Те са в левове и текущи и са свързани с продажба на продукцията.

<i>Доставки от свързани лица:</i>	2009	2008
	BGN '000	BGN '000
<i>Доставки на материални запаси от:</i>		
Софарма АД	2	3
	<u>2</u>	<u>3</u>
<i>Доставки на услуги от:</i>		
ОЗОФ Доверие	30	32
СТМ Доверие АД /МЦ Доверие /	4	5
	<u>34</u>	<u>37</u>
Общо	36	40
 <i>Продажби на свързани лица</i>	 2009	 2008
	BGN '000	BGN '000
<i>Продажби на готова продукция за:</i>		
Софарма Трейдинг АД	425	312
Софарма АД	35	-
Медика Здраве ЕООД	2	17
Медика АД	1	7
	<u>463</u>	<u>336</u>

Условията, при които са извършвани сделките не се отклоняват от пазарните за подобен вид сделки.

Възнаграждения на ключовия управленски персонал

Съставът на ключовия управленски персонал е представен в Приложение № 1.1.

Възнагражденията на ключовия управленски персонал включват заплати и други краткосрочни доходи в размер на 49 х.лв. (2008 г.: 50 х.лв.).